

**Sprawozdanie z działalności  
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej  
w Nałęczowie za rok 2019**



Nałęczów 2020 r.



## Wstęp

Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nałęczowie przedstawia sprawozdanie podsumowujące działania realizowane na przestrzeni 2019 roku. Materiał pozwala podsumować szereg realizowanych przez Ośrodek przedsięwzięć, inicjatyw, projektów, a także pozwala na zaprezentowanie przyjętych i wdrożonych działań. Odzwierciedla stale rozbudowywaną ofertę wsparcia, rosnący potencjał kadry Ośrodka i otwartość do angażowania się w różnorodne inicjatywy na rzecz społeczności lokalnej.

Ośrodek skutecznie wykorzystuje narzędzia informatyczne (w tym takie rozwiązania jak E-PUAP i EMPATIA), dzięki którym mieszkańcy mogą wnioskować o przyznanie świadczeń w formie elektronicznej. Rozwiązania takie w znacznym stopniu ułatwiają mieszkańcom naszej gminy wnioskowanie o świadczenia. Procentowy udział wniosków o świadczenie wychowawcze składanych drogą elektroniczną w 2018 roku wyniósł 23,61% ogółu złożonych wniosków, podczas gdy w 2019 roku wyniósł już ponad połowę tj. 54,79%. Podobnie w odniesieniu do wniosków o przyznanie świadczenia Dobry start, w roku 2018 wnioski elektroniczne stanowiły 36,83% wszystkich złożonych wniosków, natomiast w 2019 roku prawie połowę tj. 47,38%.

Realizacja misji Ośrodka nie byłaby możliwa bez aktywnej polityki miasta, aktywnej współpracy z podmiotami zewnętrznymi (instytucjami, organizacjami), dzięki którym na terenie gminy podejmowane są działania mające na celu rozbudowywanie systemu wsparcia dla mieszkańców.

Działania Ośrodka zawsze wiążą się ze szczególną dbałością o jakość świadczonych usług, profesjonalizmem pracowników oraz stałym dostosowywaniem form wsparcia do zmieniających się potrzeb mieszkańców.

Dobrym przykładem dbałości, profesjonalizmu oraz dostosowywania form wsparcia do zmieniających się potrzeb jest to, że pracownicy tutaj. Ośrodka są wysoko oceniani, stale podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe oraz realizują projekty współfinansowane ze środków UE.

W 2017 r. tutaj. Ośrodek został wyróżniony przez Wojewodę Lubelskiego za całokształt działań realizowanych na polu szeroko rozumianej pomocy społecznej, podejmowanie innowacyjnych przedsięwzięć wspierających podstawową działalność statutową. W 2018 r. działalność Ośrodka została przedstawiona przez Lubelski Urząd Wojewódzki Sejmowi i Senatowi Rzeczypospolitej Polskiej jako przykład dobrych praktyk i inicjatora różnorodnych działań na rzecz osób uwikłanych w przemoc. W 2018r. jeden pracownik Ośrodka został wyróżniony przez Wojewodę Lubelskiego, natomiast w 2019r. takie wyróżnienie otrzymał kierownik oraz dwóch pracowników Ośrodka.

Kierownik oraz pracownicy Ośrodka wyróżnienie od Wojewody Lubelskiego otrzymali między innymi za profesjonalizm w wypełnianiu obowiązków służbowych, kreatywną postawę w rozwiązywaniu problemów społecznych gminy Nałęczów, realizację innowacyjnych projektów, życzliwość i osobiste zaangażowanie w działania na rzecz społeczności lokalnej.

# **Rozdział I**

## **Organizacja działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nałęczowie**

### **1. Ramy prawne działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nałęczowie**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie jest jednostką organizacyjną Gminy Nałęczów, nieposiadającą osobowości prawnej, finansowaną w formie jednostki budżetowej. Celem działalności Ośrodka jest doprowadzenie do możliwie pełnego życiowego usamodzielnienia osób i rodzin, ich integrację ze środowiskiem, umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne zasoby, możliwości i uprawnienia oraz zapobieganie powstawaniu takich sytuacji. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie wykonuje zadania gminy oraz zadania zlecone przez administrację rządową w zakresie ustawy o pomocy społecznej oraz innych ustaw m. in.:

- ✓ ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2019, poz. 1507 z późn. zm.);
- ✓ ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020, poz. 111 z późn. zm.);
- ✓ ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionych do alimentów (Dz.U. z 2019, poz. 670 z późn. zm.);
- ✓ ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2019, poz. 1481 z późn. zm.);
- ✓ ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019, poz. 2407);
- ✓ ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2019, poz. 1390 z późn. zm.);
- ✓ ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2019, poz. 473);
- ✓ ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodzin i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2019, poz. 1111 z późn. zm.);
- ✓ ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019, poz. 2277 z późn. zm.);
- ✓ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019, poz. 852 z późn. zm.);
- ✓ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020, poz. 218 z późn. zm.);
- ✓ ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2018, poz. 1878 z późn. zm.)
- ✓ ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1373 z późn. zm.);

- ✓ ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 300 z późn. zm.);
- ✓ ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 30 kwietnia 2017 r., poz. 2092 z późn. zm.)
- ✓ rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2019 r. poz. 1343) oraz innych ustaw, rozporządzeń i uchwał.

## 2. Ogólna analiza budżetu Ośrodka

	Dział	Rozdział	Wykonanie
<b>Zadania własne:</b>			
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	851	85154	150 918,20
Domy pomocy społecznej	852	85202	89 270,26
Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	852	85205	15 198,84
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	852	85213	23 805,08
Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	852	85214	34 106,38
Zasiłki stałe	852	85216	268 230,06
Ośrodki pomocy społecznej	852	85219	769 021,88
Usługi opiekuńcze i inne specjalistyczne usługi opiekuńcze	852	85228	56 775,58
Pomoc w zakresie żywienia	852	85230	50 595,85
Pozostała działalność	852	85295	16 149,00
Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	854	85415	32 671,06
Wspieranie rodziny	855	85504	56 219,51
Rodziny zastępcze	855	85508	81 814,55
<b>Zadania zlecone:</b>			
Świadczenia wychowawcze	855	85501	6 562 177,62
Świadczenia rodzinne, świadczenia z tytułu funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	855	85502	2 844 654,98
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne	852	85513	14 065,29
Ośrodki Pomocy Społecznej	852	85219	5 684,00
Karta Dużej Rodziny	855	85503	549,21
Wspieranie rodziny – „Dobry start”	855	85504	313 543,41
Projekt pt. „Nałęczowska Akademia Seniora”	852	85295	351 690,93
Projekt pt. „Mobilne specjalistyczne wsparcie rodziny”	855	85595	45 162,05
<b>Razem</b>	-	-	<b>11 782 303,74 zł</b>

## **Rozdział II**

### **Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie realizując ustawę o pomocy społecznej wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych umożliwiającym im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Tut. Ośrodek podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Przydzielany rodzaj, forma i rozmiar świadczenia są odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, a potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy są uwzględniane na miarę celów i możliwości Ośrodka i pomocy społecznej.

#### **1. Charakterystyka sytuacji osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej**

Ogółem ze wszystkich form pomocy społecznej w roku 2019 skorzystało 275 rodzin, w których było 517 osób, w tym 172 rodziny korzystały wyłącznie z pomocy w formie pracy socjalnej, w tych rodzinach było 339 osób.

Gminę Nałęczów według stanu na dzień 31.12.2019 r. (dane Urzędu Miasta Nałęczów) zamieszkiwało 8868 osób. Z dokonanej analizy wynika, że 5,8 % ogółu mieszkańców gminy zostało objętych pomocą.

#### **Liczba rodzin i osób objętych wsparciem**

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Pomoc ogółem	275	517
w tym: pomoc wyłącznie w formie pracy socjalnej	172	339

W 2019 roku głównymi powodami przyznawania świadczeń były: niepełnosprawność (71 rodzin), ubóstwo: (66 rodzin) oraz bezrobocie (29 rodzin).

Poniższa tabela przedstawia strukturę powodów przyznawania pomocy społecznej, które określone są w ustawie o pomocy społecznej. Powody przyznawania świadczeń współwystępują ze sobą - w większości przypadków podstawą do udzielenia pomocy było równocześnie kilka przesłanek, wobec tego nie sumują się.

#### **Powody udzielania pomocy społecznej w 2019 roku**

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	66	111
Bezrobocie	29	70
Niepełnosprawność	71	112
Długotrwała lub ciężka choroba	10	13
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	13	38
Potrzeba ochrony macierzyństwa	6	33
Alkoholizm	5	9
Narkomania	0	0
Przemoc w rodzinie	6	14
Trudności w przystosowaniu do życia w rodzinie po opuszczeniu zakładu karnego	2	3
Bezdomność	3	3
Zdarzenia losowe	0	0
Kłęski żywiołowe i ekologiczne	0	0
Sieroctwo	0	0
Ochrona ofiar handlu ludźmi	0	0

#### **Kryteria dochodowe uprawniające do udzielenia świadczeń:**

1. kryterium dochodowe dla osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej zgodnie z zapisem art. 8 ustawy o pomocy społecznej wynosi:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej - 701,00 zł,
  - w przypadku osoby w rodzinie - 528,00 zł.
2. kryterium dochodowe dotyczące dożywiania dzieci w szkole oraz przyznawania świadczeń pieniężnych na zakup żywności w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” wynosi 150% kryterium dochodowego tj.:
- w przypadku osoby samotnie gospodarującej - 1051,50 zł,
  - w przypadku osoby w rodzinie - 792,00 zł.

**Informacje dotyczące realizacji świadczeń przyznanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej:**

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Liczba wniosków o ustalenie pomocy	243
2.	Ogólna liczba decyzji administracyjnych, w tym:	275
2.1.	decyzje przyznające	214
2.2.	decyzje odmowne	7
2.3.	decyzje umarzające postępowania	6
2.4.	decyzje uchylające	14
2.5.	decyzje zmieniające	27
2.6.	inne decyzje m.in. uznające świadczenie za niezależnie pobrane dotyczące zwrotu nienależnie pobranego świadczenia	7

**Informacje dotyczące podejmowanych przez pracowników socjalnych czynności:**

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych, w tym:	379
1.1.	o udzielenie pomocy	265
1.2.	wywiadów u osób zobowiązanych do alimentacji	89
1.3.	wywiadów na potrzeby działu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	25
2.	Liczba posiedzeń Grup Roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego, w których wzięli udział pracownicy socjalni	162



3.	udział w posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nałęczowie	10
4.	wnioski do sądu o wgląd w sytuację dziecka	5
5.	Wnioski do sądu o skierowanie na leczenie psychiatryczne i umieszczenie w zakładzie leczniczo – opiekuńczym bez zgody	6
6.	zawiadomienia do Prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa	1
7.	wnioski o podjęcie działań do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	8
8.	wydanych opinii/informacji dotyczących rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej	14
9.	wydanych opinii/informacji do Sądu	4
10.	wydanych opinii do Prokuratury	0
11.	wydanych opinii do Fundacji	5
12.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	128
13.	Liczba wydanych zaświadczeń	63
14.	wizyty w środowisku, w tym:	
14.1.	wizyty w ramach pracy socjalnej	631
14.2.	monitoring w ramach Niebieskiej Karty	188
14.3.	wizyty w innych instytucjach	320

W 2019 r. pracownicy socjalni przeprowadzili łącznie 397 wywiadów środowiskowych, odbyli 631 wizyt w ramach pracy socjalnej, 188 wizyt w ramach monitoringu prowadzonej procedury Niebieskie Karty oraz 320 wizyt w innych instytucjach. Podczas prowadzenia monitoringów w ramach procedury Niebieskie Karty 123 wizyty odbyły się w asyście innego pracownika tut. Ośrodka, natomiast 4 wizyty w asyście funkcjonariusza Policji.

W 2019 r. pracownicy socjalni i asystent rodziny wzięli udział w 13 posiedzeniach w sprawie oceny sytuacji dziecka organizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach, Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą w Puławach i Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie.

## **2. Świadczenia z pomocy społecznej**

Większość świadczeń finansowych jest zadaniem własnym gminy, jednak część zadań jest nadal dofinansowywana z budżetu państwa w tym: zasiłki stałe i okresowe oraz pomoc w zakresie dożywiania.

### **2.1.Zasiłki stałe**

Zasiłki stałe realizowane są w ramach zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Zasiłek stały przysługuje osobie pełnoletniej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód lub dochód na osobę w rodzinie, jest niższy od kryterium dochodowego wynikającego z Ustawy o pomocy społecznej tj. 701,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 528,00 zł na osobę w rodzinie.

Wysokość zasiłku stałego jest ściśle uzależniona od posiadanego dochodu. Zasiłek stały przyznawany jest w wysokości wynikającej z różnicy pomiędzy kryterium dochodowym, a posiadanym dochodem osoby lub rodziny. Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi 645,00 zł, natomiast minimalna kwota wynosi 30,00 zł.

W 2019 r. zasiłek stały wypłacono 47 osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, w tym 4 osobom, które uzyskały prawo do świadczenia emerytalnego, jednak wysokość przyznanej emerytury nie przekroczyła kryterium dochodowego uprawniającego do otrzymania zasiłku stałego. Znaczna część osób pobierających zasiłki stałe to osoby samotne – 39, tylko 8 osób to osoby, które wspólnie gospodarują z rodziną.

W 2019 r. wypłacono 472 świadczenia, na łączną kwotę 268 230,06 zł.

W 2018 roku to świadczenie przyznano 41 osobom i wydatkowano na ten cel kwotę 231 709,78 zł. Wzrost wysokości wydatkowanych świadczeń spowodowany jest wzrostem od dnia 1 października 2018 roku kryteriów dochodowych oraz wzrostem wysokości zasiłku stałego. W 2019r. wzrosła również liczba osób uprawnionych do pobierania tego świadczenia.

### **2.2.Składki zdrowotne**

Osoby pobierające zasiłek stały, które nie posiadają innego tytułu do ubezpieczenia, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego, do którego zgłaszane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Opłata składek na ubezpieczenie zdrowotne jest świadczeniem z pomocy społecznej o charakterze niepieniężnym.

Składkę na ubezpieczenie zdrowotne opłacono za 44 osoby pobierające zasiłki stałe, które nie posiadają ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu – na to świadczenie w 2019 r. wydatkowano 23 805,08 zł. Pozostałe osoby były ubezpieczone przez członków

najbliższej rodziny, bądź posiadały ubezpieczenie z tytułu przyznanego świadczenia emerytalnego.

Dla porównania w 2018 r. na to świadczenie wydatkowano kwotę 20 765,31 zł.

Jak pokazuje powyższe, wydatki na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne w stosunku do roku poprzedniego wzrosły. Składka na ubezpieczenie zdrowotne ustalana jest procentowo od wysokości świadczenia i wynosi 9%. W związku ze wzrostem kwot zasiłku stałego wzrasta również wysokość opłacanej składki.

### **2.3.Zasiłki okresowe**

Zasiłki okresowe należą do zadań własnych o charakterze obowiązkowym. Świadczenie to przysługuje osobie samotnie gospodarującej lub osobie w rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej tj. 701,00 zł lub osoby w rodzinie tj. 528,00 zł Wysokość zasiłku okresowego ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby lub rodziny, a dochodem tej osoby lub rodziny. Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłki okresowe należą do świadczeń realizowanych w ramach zadań własnych, które finansowane są w ramach dotacji z budżetu państwa.

W 2019 r. Ośrodek na zasiłki okresowe wydatkował kwotę 16 200,11 zł, która w całości finansowana była z dotacji z budżetu państwa. Zasiłek okresowy w 2019 r. przyznano 14 rodzinom, którym wypłacono łącznie 47 świadczeń. W 2018r. Ośrodek na zasiłki okresowe wydatkował kwotę 33 399,96 zł, tą pomoc przyznano 21 rodzinom, którym wypłacono 76 świadczeń. Spadek wypłaty tego świadczenia spowodowany jest spadkiem liczby bezrobotnych.

#### **Liczba udzielonych świadczeń z podziałem na główne powody ich udzielenia:**

Powód przyznania zasiłku okresowego	2019
Bezrobocie	11
Niepełnosprawność	1
Długotrwała lub ciężka choroba	2
Razem	14

## **2.4.Zasiłki celowe**

Zasiłki celowe należą do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Zasiłek celowy stanowi jednorazowe świadczenie socjalne przyznane w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych tj. między innymi na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. Zasiłek celowy przysługuje osobom, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego ustalonego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Osobom o dochodach przekraczających ww. kryterium, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, może być przyznany specjalny zasiłek celowy, który nie ma charakteru obowiązkowego.

W 2019 r. zasiłek celowy przyznano 21 rodzinom, w których gospodarowało łącznie 35 osób, na łączną kwotę 11 868,82 zł.

Zasiłki celowe w 2019 r. przyznawane były głównie na zakup żywności, opału, środków czystości, zakup odzieży, zakup leków, opłatą rachunków za energię elektryczną i wodę, dojazd do schroniska, zakup wersalki, wykonanie prac remontowych itp. Wysokość kwot jednorazowych zasiłków celowych jest uznaniowa i zależy od sytuacji rodzinnej i finansowej osób ubiegających się o przyznanie świadczenia.

## **2.5. Zasiłki celowe specjalne**

Osobom o dochodach przekraczających kryterium dochodowe, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, może być przyznany specjalny zasiłek celowy, który nie ma charakteru obowiązkowego. Zasiłki te należą do zadań własnych gminy.

Zasiłki celowe specjalne przyznawane są osobom lub rodzinom o dochodach przekraczających kryterium dochodowe, ale jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach. W 2019 r. przyznano 17 świadczeń dla 12 rodzin, w których gospodarowało 20 osób, na łączną kwotę 6 037,45 zł.

Zasiłki te przyznane zostały m.in. na zakup leków i leczenie, opłatę rachunku za energię, zakup opału na zimę, zakup łóżka rehabilitacyjnego, żywności, armatury łazienkowej.

## **2.6.Pomoc w postaci udzielania tymczasowego schronienia**

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi

ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

W 2019 r. ze wsparcia tut. Ośrodka w formie udzielenia schronienia skorzystało 3 osoby na łączną kwotę 16 149,00 zł. Ośrodek kierował osoby potrzebujące do instytucji, z którymi zawarł w tym zakresie porozumienia tj. Schroniska dla Osób Bezdomnych MARKOT w Chełmie oraz Schroniska dla Bezdomnych Mężczyzn w Puławach.

W 2018r. ze wsparcia skorzystały również 3 osoby, na łączną kwotę 14 358,68 zł. Wzrost kwoty wydatkowanej za odpłatność osób bezdomnych wynika ze wzrostu kosztów utrzymania w schronisku.

## **2.7.Sprawienie pogrzebu**

Sprawienie pogrzebu należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Tut. Ośrodek realizuje ten obowiązek w sytuacjach, gdy osoba zmarła była osobą samotną i nie posiadała osób bliskich, które mogłyby ten pochówek zorganizować. W 2019 r. tut. Ośrodek nie wydatkował środków na ten cel, natomiast 2018 r. sprawiono pogrzeb dla 1 osoby, na łączną kwotę 1527,00 zł.

## **2.8.Program wieloletni "Posiłek w szkole i w domu"**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie realizował Program rządowy „Posiłek w szkole i w domu”, którego celem jest wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom tego pozbawionym. Ośrodek realizował działania zapewniające pomoc w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, albo świadczenia w postaci produktów żywnościowych.

Ogólny koszt realizacji Programu w 2019 roku wyniósł 50 595,85 zł, w tym kwota dotacji 29 823,60 zł oraz środki własne 20 772,25 zł.

Udział środków z budżetu państwa wynosi 60 %, natomiast środków własnych 40%.

W roku 2019 objęto programem ogółem 120 osób.

Pomoc przyznawana była w formie posiłków oraz świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności tym rodzinom, w których dochód nie przekraczał 150 % odpowiedniego kryterium dochodowego wynikającego z ustawy o pomocy społecznej. Pomoc w zakresie dożywiania przyznawana była osobom, których dochód nie przekraczał kwoty 792,00 zł na osobę w rodzinie lub 1051,50 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej.

Posiłki opłacono dla 24 dzieci (6 dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej i 18 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej) dla jednej osoby dorosłej na łączną kwotę 7299,00 zł. Wydatkowano łącznie 2125 świadczeń (posiłków) na wskazaną wyżej kwotę.

Zgodnie z Programem w szczególnie uzasadnionych przypadkach na wniosek dyrektorów szkół dożywiane mogły być dzieci potrzebujące pomocy, bez przeprowadzania postępowania administracyjnego i wydawania decyzji administracyjnych. Zgodnie z przepisami liczba tych dzieci nie może przekroczyć 20 % ogólnej liczby dożywianych dzieci. W roku 2019 objęto taką pomocą 1 dziecko na łączną kwotę 57,00 zł.

Pomoc w formie dożywiania dzieci i młodzieży realizowana była w 2019 r. m.in. w niżej wymienionych placówkach:

- a) Przedszkolu im. A. Żeromskiego w Nałęczowie /dla dzieci przedszkolnych/
- b) Szkole Podstawowej w Sadurkach
- c) Szkole Podstawowej w Nałęczowie
- d) Szkole Podstawowej w Ożarowie
- e) Szkole Podstawowej w Drzewcach
- f) Zespole Szkół Zawodowych w Karczmiskach
- g) Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Puławach
- h) Zespole Szkół Gastronomicznych w Warszawie
- i) Zespole Szkolno- Przedszkolnym w Wąwolnicy

Dożywianiem objęte są dzieci i młodzież z terenu gminy Nałęczów, jak i uczęszczające do szkół poza miejscem stałego zamieszkania w Puławach, Warszawie, Karczmiskach, Ożarowie i Wąwolnicy.

Zasiłki na zakup żywności lub posiłku w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” w 2019 r. otrzymało 59 rodzin, w których gospodarowało 110 osób, zrealizowano łącznie 154 świadczenia, na łączną kwotę 43 239,85 zł.

## **2.9.Usługi opiekuńcze**

Usługi opiekuńcze, jako zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym, świadczone były osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały pomocy innych osób, a były jej pozbawione z powodu samotności lub braku możliwości zapewnienia jej przez rodzinę. Usługi obejmują pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Wymiar oraz zakres usług ustalany jest indywidualnie i uzależniony jest od sytuacji oraz stanu zdrowia osoby. Wysokość odpłatności za godzinę usług opiekuńczych uzależniona jest od dochodu osoby i ustalona jest w Uchwale Rady Miejskiej w Nałęczowie.

Usługi opiekuńcze realizowane były przez 10 opiekunek zatrudnionych na podstawie umów zlecenie przez tut. Ośrodek. Cena za godzinę usług wynosiła w 2019 r. 18,00 zł, w ciągu roku zrealizowano 3287 godzin usług.

Ogółem w 2019 r. pomocą w formie usług opiekuńczych objęto 14 osób na kwotę 56 775,58 zł. Tytułem odpłatności ponoszonej przez podopiecznych za usługi przekazano na konto Urzędu Miasta kwotę 13 093,20 zł.

Dla porównania Ośrodek w 2018 r. zrealizował 3407 godzin usług, którymi było objętych 13 osób.

Pomimo starzenia się społeczeństwa liczba świadczeń w formie usług opiekuńczych utrzymuje się na podobnym poziomie. Spowodowane jest to świadczoną przez pracowników socjalnych pracą socjalną oraz współpracą z rodzinami osób starszych mającą na celu mobilizowanie rodziny w zapewnieniu opieki we własnym zakresie.

## 2.10. Domy Pomocy Społecznej

Rok	Liczba osób przebywających w DPS	Kwota wydatkowana na ten cel
2017	4	84 451,00 zł
2018	3	77 282,77 zł
2019	3	89 270,26 zł

Wzrost wysokości wydatków na pobyt pensjonariuszy spowodowany jest przede wszystkim wzrostem kosztów utrzymania w poszczególnych DPS. Średni koszt pobytu w DPS waha się w przedziale od ok. 3000 zł – do 4300 zł miesięcznie.

Wzrost kosztów na ten cel wynika również z faktu, że kierowane są osoby ubogie, z niskim dochodem, samotne, nieposiadające osób zobowiązanych do alimentacji.

Mieszkańcy umieszczeni są w DPS w Popkowicach, w Bramkach i w Michowie.

Za osoby umieszczone po 1 stycznia 2004 roku w myśl art. 61 ust.1 ustawy o pomocy społecznej obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- 1) mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Mieszkaniec domu wnosi opłatę w kwocie stanowiącej 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu. Opłata ta jest wnoszona bezpośrednio do domu pomocy społecznej, w którym dana osoba przebywa.

Małżonek, zstępni przed wstępnymi opłatę za pobyt członka rodziny w DPS wnoszą zgodnie z umową zawartą w trybie art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej:

1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,

2) w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Gmina, z której osoba została skierowana do DPS ponosi odpłatność w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca domu i osoby zobowiązane. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dopłaca do pobytu mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej. Dopłaty te są zróżnicowane, w zależności od typu domu i wysokości miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w poszczególnych DPS, do których są kierowani mieszkańcy. Wszystkie osoby umieszczone w Domu Pomocy Społecznej nie posiadają osób bliskich, zobowiązanych do ponoszenia odpłatności.

## **2.11. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych**

Na mocy ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, do zadań zleconych gminie z zakresu administracji państwowej należy wydawanie decyzji w sprawach świadczeniobiorców, innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W celu ustalenia sytuacji dochodowej i rodzinnej świadczeniobiorcy, przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy na zasadach i w trybie określonym w przepisach o pomocy społecznej.

Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcy, jest decyzja (wójta, burmistrza, prezydenta) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy, potwierdzająca to prawo. Decyzję wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego - na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia. Decyzja wydawana jest na okres 90 dni.

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydał 9 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W ubiegłych latach liczby te przedstawiały się następująco: w 2017 r. 12 decyzji, natomiast w 2018 r. 15 decyzji.



## **2.12. Wypłacanie wynagrodzenia dla opiekunów prawnych dla osób całkowicie ubezwłasnowolnionych**

Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę. Udzielenie tego rodzaju świadczenia nie wymaga przeprowadzenia wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Zadanie to jest w całości pokrywane z budżetu państwa. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie w 2019 r. wypłacił wynagrodzenie dla 1 opiekuna prawnego dla osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej na kwotę 5 600,00 zł.

## **2.13. Wydatki gminy na utrzymanie dziecka w pieczy zastępczej**

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminę obowiązek ponoszenia wydatków w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka. W pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest to 10% wydatków, w drugim roku 30%, a w trzecim i kolejnych latach 50% ponoszonych kosztów.

W poprzednich latach finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej było obowiązkiem powiatu. Od 2013 r. to Gmina Nałęczów ponosi część wydatków związanych z pobytem dzieci z terenu gminy w pieczy zastępczej.

Rok	Wydatkowana kwota na ten cel	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
2017	155 232,51 zł	15
2018	128 729,51 zł	9
2019	81 814,55 zł	9

Dokonując analizy danych posiadanych przez Ośrodek wynikało, że koszty związane z utrzymaniem dzieci w pieczy zastępczej do roku 2017 stale rosły. Powyższe spowodowane było obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa. Gmina współfinansuje koszty związane z utrzymaniem dzieci, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej po 2012 r. Dotyczy to także dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w trybie interwencyjnym. Od 2018 r. zauważa się spadek ponoszonych kosztów.

W 2017 r. w pieczy zastępczej przebywało 15 dzieci, natomiast w 2018 r. i 2019r. 9 dzieci. Spadek liczby dzieci, za które gmina ma obowiązek ponosić odpłatność spowodowany był uzyskaniem przez nie pełnoletności lub powrotem do domu rodzinnego. Spadek liczby dzieci spowodowany jest również świadczeniem przez Ośrodek specjalistycznej pracy z rodziną poprzez asystenta rodziny. Od 2015r. Ośrodek zatrudnia asystenta rodziny i od tego czasu nie umieszczono żadnego dziecka w pieczy zastępczej.

### **3. Praca socjalna**

#### **3.1. Praca socjalna z osobami i rodzinami z problemem bezrobocia**

Jednym z bardzo wielu celów pracy socjalnej realizowanej przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia w rodzinie. Oferta Ośrodka skierowana jest zarówno do osób bardziej aktywnych, samodzielnych, które wymagają stosunkowo niewielkiego wsparcia, jak i do tych, które nie potrafią wykorzystać własnych zasobów i możliwości przy korzystnych zmianach na rynku pracy. Pogłębiona indywidualna praca socjalna, w tym w formie poradnictwa specjalistycznego oraz rozszerzana stale współpraca ze środowiskiem lokalnym i podmiotami rynku pracy są odpowiedzią na zmieniające się zapotrzebowanie osób poszukujących zatrudnienia, mieszkańców gminy Nałęczów, w szczególności korzystających z pomocy Ośrodka.

Indywidualne poradnictwo świadczone przez pracowników nakierowane było na określenie i wykorzystanie posiadanych możliwości, zasobów i uprawnień osób poszukujących pracy (mieszkańców gminy w szczególności Klientów Ośrodka) oraz rozeznanie i dopasowanie zewnętrznej oferty wsparcia do potrzeb poszczególnych klientów.

W Ośrodku oferowano osobom bezrobotnym pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, udzielano poradnictwa z zakresu umiejętności poruszania się po rynku pracy, pomagano w przygotowywaniu dokumentów aplikacyjnych – listów motywacyjnych i życiorysów.

Ośrodek współpracował także z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie organizowania i upowszechniania aktualnych ofert pracy - na tablicy ogłoszeń stale wywieszane były aktualne oferty pracy oraz informacje o kursach zawodowych, pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej informowali Klientów o wolnych miejscach pracy na podstawie informacji uzyskanej z Powiatowego Urzędu Pracy lub od lokalnych pracodawców. Informowano również klientów o kursach, szkoleniach oraz stażach oferowanych przez organizacje pozarządowe. Pracownicy socjalni Ośrodka kierowali osoby bezrobotne do doradcy zawodowego, utrzymywali stały kontakt z biurem pośrednictwa pracy.

Dzięki współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Puławach i podpisaniu Porozumienia w zakresie dostępu do programu SEPI, pracownicy Ośrodka mają dostęp do danych osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy. Pozwala to na szybkie uzyskanie informacji jakie formy wsparcia zaproponowano danym osobom, jaki jest ich statut, czy pobierają świadczenia itp., a także nie muszą domagać się od klientów Ośrodka zaświadczeń z Powiatowego Urzędu Pracy.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi tutaj Ośrodek upowszechniał ofertę szkoleniową organizacji, które były skierowane głównie do osób niepełnosprawnych. W ramach projektów skierowane osoby miały możliwość odbycia szkoleń zawodowych i staży, a także uzyskania poradnictwa psychologicznego i zawodowego.

Wspólnie z Fundacją Synergium oraz Polską Fundacją Wspomagania Rozwoju Gospodarczego OIC Poland Ośrodek przygotował i od września realizuje dwa projekty finansowane ze środków Unii Europejskiej. Projekty skierowane są dla osób pozostających bez zatrudnienia, a w ramach projektu uczestnicy otrzymają wsparcie specjalistyczne, indywidualną ścieżkę reintegracji, szkolenia zawodowe oraz płatne staże. Projekty były odpowiedzią na potrzeby środowiska lokalnego w zakresie przeciwdziałania bezrobociu.

### **3.2. Praca socjalna z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych**

Założeniem pracy w tej specjalizacji jest zaspokojenie podstawowych potrzeb dzieci. Dotychczas wypracowane standardy oraz zdobyte doświadczenia pozwalają na systemowe podejście do pracy z rodziną. Jej celem jest udzielenie pomocy i wsparcia w przezwyciężaniu występujących w rodzinie problemów i niwelowaniu istniejących zaniedbań. Cel ten realizowany jest zarówno poprzez indywidualną pracę socjalną, jak i pracę socjalną z rodziną. W sytuacjach zagrożenia dobra i bezpieczeństwa dziecka podejmowane są działania interwencyjne, przy współudziale kuratorów zawodowych i społecznych. W odniesieniu do rodzin naturalnych, praca socjalna ma na celu przygotowanie rodziny do ponownego podjęcia opieki nad dzieckiem, które zostało umieszczone w pieczy zastępczej.

Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej uczą rodziców, jak prawidłowo pełnić role rodzicielskie, jak utrzymywać pozytywne relacje z otoczeniem, jak prawidłowo prowadzić gospodarstwo domowe i zarządzać budżetem domowym, jak dbać o higienę osobistą i czystość w mieszkaniu. Pracownicy socjalni podejmowali również wiele różnorodnych działań mających na celu rozwiązanie konfliktów w rodzinie.

Tut. Ośrodek w 2020 r. ma zamiar kontynuować pracę z rodziną w tym zakresie, poprzez specjalistyczne wsparcie pracowników socjalnych i asystenta rodziny.

Pracownicy tut. Ośrodka w 2019 roku skierowali 5 wniosków do Sądu Rejonowego o wgląd w sytuację dziecka. W ramach systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie ściśle współpracował w rozwiązywaniu problemów konkretnych rodzin z innymi instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rodziny. Pracownicy socjalni współpracowali z kuratorami, sędziami, pedagogami, dyrektorami szkół, pracownikami służby zdrowia, członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policją, sołtysami, radnymi oraz pracownikami organizacji pozarządowych.

Ponadto prowadzona była również praca z rodzinami zastępczymi spokrewnionymi, mająca na celu diagnozę sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, rozpoznanie nieprawidłowości w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej oraz wynikających z tego problemów opiekuńczo – wychowawczych, poradnictwo dla tych rodzin, wydawanie opinii o kandydatach do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,

organizacjami pozarządowymi oraz placówkami opiekuńczo - wychowawczymi i rodzinami zastępczymi.

W 2019 r. pracownicy socjalni oraz asystent rodziny wzięli udział w 13 posiedzeniach okresowej oceny sytuacji dziecka organizowanej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach, Placówkę Opiekuńczo - Wychowawczą w Puławach oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, wydali 14 pisemnych opinii dotyczących rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Z młodymi osobami opuszczającymi placówki lub rodziny zastępcze prowadzona jest praca, której celem jest umożliwienie samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu, pomoc w organizowaniu wyposażenia mieszkania, załatwieniu spraw urzędowych itp.

### **3.3.Praca socjalna na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych**

Podjęmowane działania przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej są nakierowane na aktywizację społeczną osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność nie mogą samodzielnie realizować swoich potrzeb życiowych oraz tworzenie sieci wsparcia, która umożliwi pomoc tym osobom w funkcjonowaniu w środowisku. Ze względu na stale rosnącą populację osób starszych i niepełnosprawnych również rośnie zapotrzebowanie na pracę socjalną dla tych osób oraz podejmowanie innowacyjnych i różnorodnych działań.

W szczególnie trudnych okresach dla osób starszych, takich jak zima i lato, pracownicy socjalni dodatkowo monitorują środowiska osób starszych. Monitorowali również środowiska w celu sprawdzenia, czy członkowie rodziny prawidłowo sprawują opiekę nad osobami starszymi, a także czy osoby starsze i niepełnosprawne mają zabezpieczone potrzeby.

Poza udzielaniem pomocy finansowej czy pomocy w formie usług opiekuńczych udzielają poradnictwa na temat możliwości przystosowania mieszkania do potrzeb osoby niepełnosprawnej, likwidacji barier funkcjonalnych, zakupu sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego, uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, uzyskania statusu osoby niepełnosprawnej, przepisach prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych, podjęcia nauki i pracy oraz działalności organizacji pozarządowych. Pracownicy socjalni pomagali w kompletowaniu dokumentów niezbędnych do uzyskania skierowania i umieszczenia w zakładach opiekuńczo – leczniczych oraz domach pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni podejmowali liczne działania mające na celu ułatwianie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, a także inicjowanie kontaktów rodzinnych, podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobami

wymagającymi takiej pomocy. Udzielali pomocy osobom starszym w organizowaniu lekarstw, opału, drobnych napraw w mieszkaniu. Pomagali w wypełnianiu oraz przygotowywaniu dokumentów. Organizowali wizyty domowe lekarskie oraz wizyty domowe pielęgniarek środowiskowych.

Ponadto, pracownicy socjalni (zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych) przeprowadzili 24 wywiady środowiskowe, w związku z przyznaniem lub pobieraniem świadczeń: specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłku dla opiekuna.

Współpracowano z Samodzielnym Publicznym Zakładem Opiekuńczo – Leczniczym w Celejowie w zakresie przeprowadzania wywiadów środowiskowych oraz wypłacania 2 zasiłków stałych i zasiłków pielęgnacyjnych.

Tut. Ośrodek w 2019 r. skierował 5 wniosków do Sądu o umieszczenie bez zgody podopiecznych w Zakładzie Opiekuńczo - Leczniczym.

W celu zwiększenia aktywności osób starszych i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu praca z osobami starszymi jest również realizowana poprzez Klub Seniora, który został utworzony w 2019r. w ramach projektu współfinansowanego z Unii Europejskiej pt. Nałęczowska Akademia Seniora. W ramach projektu stworzono miejsce dla seniorów oraz ofertę zajęć aktywizujących, profilaktycznych itp.

#### **3.4. Praca socjalna na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi**

Pracownicy socjalni podejmowali wiele różnorodnych działań mających na celu pomoc oraz wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi oraz członków ich rodzin. Motywowali do poddania się badaniom diagnostycznym w Poradni Zdrowia Psychicznego, a w razie potrzeby leczenia, wspierali osoby i rodziny oraz udzielali pomocy i poradnictwa we wzmacnianiu lub odzyskaniu ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie i tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi. Pracownicy socjalni udzielali pomocy w załatwieniu i organizowaniu wizyt lekarza psychiatry, zarówno w Poradni, jak i wizyt domowych, pomagali w załatwieniu konsultacji z psychologiem, udzielali pomocy w organizowaniu miejsca w szpitalu oraz w załatwieniu transportu do szpitala. Pomoc taka realizowana była między innymi w ramach projektu „Mobilne specjalistyczne wsparcie rodziny” realizowanego przez tut. Ośrodek oraz przy współpracy z Centrum Medycznym prof. Masiaka w Strzelcach.

W przypadku, kiedy osoba chora psychicznie zagrażała swojemu zdrowiu i życiu lub nie była w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku, kierowano do sądów wnioski o stwierdzenie potrzeby umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym osób chorujących psychicznie bez ich zgody.

Na podstawie art. 29 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego Ośrodek kieruje do Sądu wnioski o przyjęcie bez zgody do szpitala psychiatrycznego osoby chore psychicznie, których dotychczasowe zachowanie wskazuje, że nieprzyjęcie do szpitala

spowoduje znaczne pogorszenie ich stanu zdrowia psychicznego, lub które są niezdolne do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, a uzasadnione jest przewidywanie, że leczenie w szpitalu psychiatrycznym przyniesie poprawę ich stanu zdrowia. W 2019 r. tut. Ośrodek złożył 1 wniosek do Sądu o przyjęcie do szpitala psychiatrycznego bez zgody. W 2019 r. z wniosku Ośrodka toczyło się postępowanie w sprawie o ubezwłasnowolnienie celem zabezpieczenia dobra podopiecznego. W tej sprawie zapadł wyrok o całkowitym ubezwłasnowolnieniu Klienta i obecnie w Sądzie Rejonowym w Puławach toczy się postępowanie w sprawie ustanowienia opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej.

### **3.5. Praca socjalna z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie oraz osobami stosującymi przemoc**

Praca socjalna z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy koncentruje się na rozpoznawaniu zjawiska przemocy, budowaniu planu pomocy o charakterze interwencyjnym, socjalnym, psychologicznym, prawnym i jego realizacji.

W roku 2019 pracownicy socjalni prowadzili pracą socjalną związaną z problemem przemocy w 28 rodzinach.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie kontynuował działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, podejmowane w oparciu o ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 29 lipca 2005 r. oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskie Karty”.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podejmowanie interwencji wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą. Podstawą do wszczęcia procedury jest uzasadnione podejrzenie przemocy w rodzinie. Wszystkie rodziny, u których wszczęto procedurę, stały się automatycznie adresatami tych działań. Osobom, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą, udzielano wsparcia socjalnego i rodzinnego, miały również możliwość skorzystania ze wsparcia psychologicznego i prawnego organizowanego przez tut. Ośrodek w ramach projektu „Mobilne specjalistyczne wsparcie rodziny”.

Rodziny, w których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty” stale są monitorowane przez pracowników socjalnych w miejscu zamieszkania. Sprawcy przemocy motywowani są do zmiany zachowania, do uczestniczenia w programie korekcyjno-edukacyjnym, do podjęcia terapii w poradni leczenia uzależnień czy do terapii w poradni zdrowia psychicznego. W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie do pracy z każdą rodziną dotkniętą przemocą powoływane były grupy robocze, które podejmowały działania, zgodne z zadaniami określonymi w ustawie. W posiedzeniu każdej grupy roboczej biorą udział pracownicy tut. Ośrodka, zajmują się również obsługą organizacyjną i administracyjną spotkań grup roboczych oraz posiedzeń całego Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2019 roku odbyło się 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, powołanych zostało 29 grup roboczych, natomiast posiedzeń grup roboczych odbyło się 162. W każdym posiedzeniu brał udział przedstawiciel tut. Ośrodka. W związku z wykonywaną pracą socjalną w tych rodzinach pracownicy socjalni odwiedzili 188 razy rodziny, 4 wizyty odbyło się w asyście funkcjonariusza Policji.

W 2019 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego w Nałęczowie wpłynęło 40 formularzy Niebieskie Karty, 12 z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nałęczowie, 26 z Policji, 1 z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nałęczowie oraz 1 wpłynęła z Zespołu Interdyscyplinarnego w Markuszowie.

W 2019 r. zakończonych zostało 40 procedur „Niebieskie Karty” w 33 rodzinach. W 14 rodzinach nadal podejmowane są czynności mające za zadanie przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. W 2019 r. tut. Ośrodek skierował 1 wniosek do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa.

W 2019 roku tut. Ośrodek przyznał pomoc finansową w związku z przemocą w rodzinie 6 rodzinom, w których było 14 osób.

Działania związane z procedurą „Niebieskie Karty” stanowią element działań realizowanych w oparciu o uchwałę Rady Miejskiej w Nałęczowie w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Nałęczów.

### **3.6.Praca socjalna z osobami z problemem alkoholowym oraz członkami ich rodzin**

Prowadzenie pracy socjalnej przy wykorzystaniu narzędzi pracy socjalnej, zawsze odbywa się z poszanowaniem i zastosowaniem w codziennej praktyce zasady podmiotowości klienta.

Pracownik socjalny inicjuje różnego rodzaju działania, mające na celu pomoc osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin.

Praca socjalna podejmowana w stosunku do osób uzależnionych oraz członków ich rodzin polega przede wszystkim na:

1. Edukacji klienta uzależnionego w zakresie różnych aspektów jego choroby i jej negatywnego wpływu na różne sfery i jakość życia.
2. Wskazywanie instytucji, poradni i organizacji, gdzie osoba uzależniona oraz członkowie rodzin mogą uzyskać specjalistyczną pomoc.
3. Motywowanie osoby uzależnionej oraz członków rodzin - osób współuzależnionych do podjęcia terapii.
4. Organizowanie miejsca w stacjonarnych oraz niestacjonarnych placówkach leczenia uzależnień.

5. Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu podjęcia działań zgodnie z kompetencjami i skierowania wniosku do Sądu, celem wydania postanowienia o konieczności podjęcia leczenia odwykowego.
6. Udział w posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
7. Udzielanie informacji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na temat osób uzależnionych.
8. Współpraca z poradniami i kuratorami.
9. Monitorowanie sytuacji osób uzależnionych w miejscu ich zamieszkania.
10. Motywowanie do utrzymywania abstynencji po zakończonym leczeniu.

W 2019 r. pracownicy tut. Ośrodka skierowali 8 wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nałęczowie o podjęcie działań mających na celu zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, w 2018 r. w powyższym zakresie skierowano 1 wniosek, zaś w 2017 r. 9 wniosków.

W 2019 r. pracownicy socjalni wzięli udział w 10 posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nałęczowie.

### **3.7.Praca socjalna na rzecz osób opuszczających zakład karny**

Wszystkie osoby, które opuściły Zakład Karny i zgłosiły się do tutejszego Ośrodka zostają poinformowane o konieczności zgłoszenia się do Powiatowego Urzędu Pracy w Puławach w celu uzyskania statusu osoby bezrobotnej i tym samym nabycia prawa do ubezpieczenia zdrowotnego. Ponadto, osobom zwolnionym z zakładów karnych zostały przekazane informacje dotyczące możliwości korzystania z bezpłatnych porad specjalisty terapii uzależnień w tut. Ośrodku, uczestnictwa w spotkaniach Klubu AA mającego swoją siedzibę przy Urzędzie Miejskim w Nałęczowie, a także skorzystania z bezpłatnych porad prawnych organizowanych przez tut. Ośrodek we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Puławach.

W 2019 r. tut. Ośrodek udzielił wsparcia finansowego 2 rodzinom, w których było 3 osoby.

### **3.8.Inne działania podejmowane przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej**

1. udzielano pomocy w organizacji odzieży, używanych mebli i sprzętów gospodarstwa domowego
2. na potrzeby postępowań prowadzonych w innych ośrodkach pomocy społecznej przeprowadzono wywiady środowiskowe oraz sporządzano informacje i opinie o rodzinach
3. sporządzono opinie dotyczące sytuacji materialno – bytowej rodzin dla potrzeb fundacji, celem udzielenia pomocy finansowej



4. przeprowadzono rekrutację dzieci na kolonie letnie organizowane przez Kuratorium Oświaty w Lublinie
5. pracownicy socjalni reprezentowali interesy klientów Ośrodka i występowali w ich imieniu w instytucjach takich jak: sąd, szkoły, urzędy administracji rządowej i samorządowej, ZUS, spółdzielnia mieszkaniowa, zakład energetyczny, gazownia, itp.
6. wydawano zaświadczenia o korzystaniu z pomocy społecznej dla klientów i dla instytucji - ZUS, KRUS, Sąd
7. udzielali pomocy w załatwieniu dokumentu tożsamości
8. udzielali pomocy w sporządzaniu oraz kompletowaniu dokumentów niezbędnych do uzyskania alimentów, kontaktów z dziećmi czy dotyczących ograniczenia władzy rodzicielskiej
9. udzielali pomocy w załatwianiu rent i emerytur, dodatków mieszkaniowych i energetycznych oraz innych świadczeń
10. w okresie zimowym do sołtysów, radnych i przewodniczących kół gospodyń wiejskich z terenu gminy Nałęczów zorganizowano wysyłkę celem informacji jak największej liczby osób o podejmowanych przez Ośrodek działaniach skierowanych dla mieszkańców naszej Gminy oraz informację o zagrożeniach wynikających z niskich temperatur
11. informowano o możliwościach skorzystania z pomocy w różnych instytucjach np. z dodatku mieszkaniowego oraz udzielano pomocy w gromadzeniu i wypełnianiu niezbędnej dokumentacji
12. kontakt z lekarzami i pielęgniarkami, celem głębszego rozeznania sytuacji zdrowotnej Klientów i udzielenia im stosownej pomocy
13. Ośrodek wydawał najuboższym mieszkańcom gminy Nałęczów żywność w ramach Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej – Podprogram 2018 oraz kwalifikował mieszkańców do Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej – Podprogram 2019
14. pomoc w załatwianiu formalności związanych z uregulowaniem sytuacji mieszkaniowej (złożenie wniosku o przydział mieszkania, rozłożenie zaległości na raty, umorzenie odsetek od spłaconej zaległości, motywowanie klientów do podjęcia działań w celu zamiany lokalu), pomoc w dostosowaniu mieszkania do potrzeb osoby niepełnosprawnej (złożenie wniosku o dofinansowanie), pomoc w zakupie lub wymianie sprzętu domowego
15. pracownicy socjalni organizowali prace porządkowe w mieszkaniu klienta, wymianę lub uzupełnienie mebli, pościeli, odzieży.

## Rozdział III

### Świadczenia rodzinne, wychowawcze, pomoc osobom uprawnionym do alimentów, pomoc materialna dla uczniów, karta dużej rodziny oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

#### 1. Świadczenia rodzinne

W ramach realizacji świadczeń rodzinnych zgodnie z ustawą z dnia 23 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w roku 2019 wypłacono kwotę 2 386 458,21 zł.

Kryterium dochodowe uprawniające do uzyskania zasiłku rodzinnego wynosiło od listopada 2016 r. 674,00 zł na osobę, a w przypadku wychowywania w rodzinie dziecka niepełnosprawnego dochód rodziny nie mógł przekroczyć 764,00 zł na osobę. W latach 2017-2019 kryteria dochodowe nie uległy zmianie.

#### Informacje dotyczące realizacji świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Liczba wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami	393
2.	Ogólna liczba decyzji administracyjnych, w tym:	413
2.1.	decyzje przyznające	357
2.2.	decyzje odmowne	-
2.3.	umorzenie postępowania	1
2.4.	decyzje uchylające	34
2.5.	decyzje zmieniające	16
2.6.	decyzje żądające zwrotu	5

**Realizacja świadczeń rodzinnych w okresie od 1 stycznia 2019 do 31 grudnia 2019 roku przedstawiała się następująco:**

Lp	Rodzaj świadczeń	Wysokość świadczenia	Liczba rodzin uprawnionych	Liczba wypłaconych świadczeń	Łączna kwota wypłaconych świadczeń
----	------------------	----------------------	----------------------------	------------------------------	------------------------------------

1.	Zasiłek rodzinny	95 zł na dziecko do 5-go roku życia; 124 zł na dziecko powyżej 5-go roku życia do 18- go roku życia oraz 135 zł na dziecko powyżej 18-go roku życia do 24-go roku życia.	235	5636	653 956,00 zł
2.	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	1000,00 zł	24	32	23 628,00 zł
3.	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400,00 zł	15	120	46 610,00 zł
4.	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	193,00 zł	18	237	45 102,64 zł
5.	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	90 zł dla dziecka do 5 roku życia, 110 zł dla dziecka powyżej 5 roku życia	29	300	31 532,08 zł
6.	Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	95 zł	98	1045	97 443,77 zł
7.	Dodatek z tytułu	100,00 zł	215	538	32 884,48 zł

	rozpoczęcia roku szkolnego				
8.	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	113 zł jeżeli dziecko zamieszkuje w miejscowości, w której znajduje się szkoła, 69 zł, jeżeli dziecko dojeżdża do szkoły	79	739	55 067,25 zł
9.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1000,00 zł	55	56	56 000,00 zł
10.	Świadczenie rodzicielskie	1000,00 zł	33	228	211 926,00 zł

Od 1 stycznia 2016 roku w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego uprawniającego do pobierania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego, świadczenia przyznawane są w niepełnej wysokości według zasady „złotówka za złotówkę”.

Zasada ta obowiązuje w dalszym ciągu. W roku sprawozdawczym tutaj. Ośrodek przyznał pomoc zgodnie z zasadą „złotówka za złotówkę” 25 rodzinom, którym wypłacono 711 świadczeń, na łączną kwotę 37 436,21 zł.

Średnio miesięcznie z zasiłku rodzinnego i dodatków korzystało 259 rodzin, w tym:

- 110 rodzin z 1 dzieckiem,
- 93 rodziny z 2 dziećmi,
- 37 rodzin z 3 dziećmi,
- 19 rodziny z 4 i więcej dziećmi.

**Świadczenia opiekuńcze w tym:****Informacje dotyczące realizacji świadczeń opiekuńczych**

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Liczba wniosków o ustalenie prawa do świadczeń opiekuńczych	106
2.	Ogólna liczba decyzji administracyjnych, w tym:	108
2.1.	decyzje przyznające	96
2.2.	decyzje odmowne	7
2.3.	umorzenie postępowania	2
2.4.	decyzje uchylające	7
2.5	decyzje zmieniające	16

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wysokość świadczenia	Liczba rodzin uprawnionych	Liczba wypłaconych świadczeń	Łączna kwota wypłaconych świadczeń
1.	Zasiłek pielęgnacyjny	184,42 zł	230	2 866	542 813,00 zł
		od 01.11.2019r. 215,84 zł			
2.	Świadczenie pielęgnacyjne	1583,00 zł	30	335	529 355,00 zł
3.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	620,00 zł	9	97	60 140,00 zł
4.	Zasiłek dla opiekuna	620,00 zł	4	48	29 760,00 zł

## Wydatki na składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia zdrowotne w 2019 r.

Lp.	Rodzaj składki	Liczba osób uprawnionych	Liczba składek	Łączna kwota opłaconych składek
1.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne	24	258	112 134,00 zł
2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne	8	67	9 545,00 zł
3.	składki opłacane do KRUS dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	1	12	1 119,00 zł
4.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	9	97	16 495,00 zł
5.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	6	57	3 181,00 zł
6.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	2	24	4 095,00 zł
7.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	2	24	1 339,00 zł

### 2. Świadczenie wychowawcze - Program Rodzina 500+

Od 1 kwietnia 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W ramach realizacji ustawy przyznawane jest świadczenie wychowawcze, które wynosi 500 zł miesięcznie na dziecko. Do końca czerwca 2019 r.

przyznanie świadczenia na pierwsze dziecko w rodzinie związane było z kryterium dochodowym, które wynosiło 800 zł na osobę w rodzinie lub 1200 zł w przypadku, gdy w rodzinie było dziecko niepełnosprawne. Od lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze nie jest już uzależnione od kryterium dochodowego i przysługuje na wszystkie dzieci do ukończenia 18 roku życia.

Realizacja świadczeń wychowawczych w latach 2018 i 2019 przedstawiała się następująco:

#### Informacje dotyczące realizacji świadczenia wychowawczego

Lp.	Wyszczególnienie	2018 rok	2019 rok
1.	Liczba wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, w tym:	610	982
1.1.	złożonych w formie papierowej	466	444
1.2.	złożonych drogą elektroniczną	144	538
2.	Ogólna liczba decyzji administracyjnych/ informacji o przyznaniu świadczenia, w tym:	645	969
2.1.	decyzje przyznające	626	944
2.2.	decyzje odmowne	1	4
2.3.	umorzenie postępowania	2	1
2.4.	decyzje uchylające	19	19
2.5.	decyzje żądające zwrotu	0	1

W 2018 r. świadczenie wychowawcze przyznano 535 rodzinom uprawnionym, którym wypłacono 9 851 świadczeń na łączną kwotę 4 899 722,00 zł. Natomiast w 2019 r. z uwagi na brak kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko realizacja świadczenia znacząco wzrosła na 837 rodzin uprawnionych, którym wypłacono 12 994 świadczenia na łączną kwotę 6 476 528,51 zł.

Charakterystyka rodzin otrzymujących świadczenie wychowawcze w 2019 r.:

- z 1 dzieckiem – 451 rodzin,
- z 2 dzieci – 290 rodzin,
- z 3 dzieci – 76 rodzin,
- z 4 dzieci – 14 rodzin
- z 5 dzieci-5 rodzin
- z 6 dzieci- 1 rodzina.

### 3. Program „Dobry Start”

Świadczenie „Dobry start” weszło w życie z dniem 2 lipca 2018 r. To 300 zł jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny. Rodziny otrzymają świadczenie bez względu na dochód. Świadczenie dobry start przysługuje raz w roku na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20. roku życia. Dzieci niepełnosprawne, uczące się w szkole, otrzymają świadczenie do ukończenia przez nie 24. roku życia. Świadczenie dobry start nie przysługuje na dzieci uczęszczające do przedszkola oraz dzieci realizujące roczne przygotowanie przedszkolne w tzw. zerówce w przedszkolu lub szkole. Program Dobry Start nie obejmuje również studentów.

W 2018 r. zostało przyjętych 706 wniosków o przyznanie świadczenia „Dobry Start”, wydano 706 informacji o przyznaniu świadczenia i wypłacono 992 świadczenia na łączną kwotę 297 600,00 zł. Natomiast w 2019 r. zostało przyjętych 707 wniosków, którym wydano informację o przyznaniu świadczenia i wypłacono 1012 świadczeń na kwotę 303 600,00 zł.

Analizując powyższe dane należy zauważyć, iż pomoc w tej formie nieznacznie wzrosła.

### 4. Pomoc osobom uprawnionym do alimentów - fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Dodatkowo rodzina ubiegająca się o to świadczenie nie może przekraczać progu dochodowego na osobę w rodzinie wynoszącego od 01.10.2019 r. 800,00 zł. Przed dniem 01.10.2019r. kryterium dochodowe uprawniające do skorzystania z tego świadczenia wynosiło 725,00 zł. Świadczenie przysługuje do ukończenia przez osobę uprawnioną 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie.

Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego w latach 2018 i 2019 przedstawiała się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	2018 rok	2019 rok
1.	Liczba wniosków o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego	41	39
2.	Ogólna liczba decyzji administracyjnych, w tym:	48	45
2.1.	decyzje przyznające	40	39
2.2.	decyzje odmowne	0	0
2.3.	umorzenie postępowania	0	0



2.4.	decyzje uchylające	7	5
2.5	decyzje żądające zwrotu	1	1

Rok	Rodzaj świadczenia	Wysokość świadczenia	Liczba rodzin uprawnionych	Liczba wypłaconych świadczeń	Liczba dzieci na które wypłacane jest świadczenie	Łączna kwota wypłaconych świadczeń
2018	Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	do 500,00 zł	39	733	61	297 120,00 zł
2019	Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	do 500,00 zł	27	533	44	214 980,00 zł

## 5. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

W bazie Ośrodka w 2018 r. figurowało 83 dłużników alimentacyjnych, z czego 40 to dłużnicy z terenu Gminy Nałęczów. Natomiast w 2019 r. liczba ta uległa zmniejszeniu na 76 dłużników alimentacyjnych, z czego 39 to dłużnicy z terenu Gminy Nałęczów. Dłużnikiem alimentacyjnym, w rozumieniu ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, jest osoba zobowiązana na podstawie tytułu wykonawczego, przeciwko której egzekucja okazała się bezskuteczna. Organem właściwym dłużnika jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego.

Organ właściwy dłużnika wykonuje poniżej wymienione czynności:

- 1) po otrzymaniu wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika, organ dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny oraz przyjmuje oświadczenie majątkowe,
- 2) przekazuje komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność egzekucji, w szczególności ustalone w wywiadzie i oświadczeniu majątkowym,
- 3) podczas wywiadu upoważniony pracownik ustala, z jakich powodów dłużnik nie wywiązuje się z zobowiązań, jeżeli powodem jest brak zatrudnienia organ dłużnika - zobowiązuje dłużnika do zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy, informuje właściwy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika,
- 4) w przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił złożenia oświadczenia majątkowego, zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy, bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia odpowiedniego zatrudnienia, organ właściwy dłużnika wydaje decyzję o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się, składa wniosek do Prokuratury o ściganie za przestępstwo określone

w art. 209 § 1 kodeksu karnego oraz kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

W roku 2019 tut. Ośrodek podejmował wobec dłużników alimentacyjnych szereg różnorodnych działań, co obrazuje poniższe tabelaryczne zestawienie.

Lp.	Rodzaj działania	Liczba
1.	Otrzymane od organu właściwego wierzyciela wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego	35
2.	Przeprowadzone przez organ właściwy dłużnika wywiady alimentacyjne oraz odebrane oświadczenia majątkowe	28
3.	Przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	37
4.	Poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	12
5.	Zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy	14
6.	Wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	27
7.	Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	16
8.	Wydanie decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	11
9.	Złożenie wniosku do Prokuratury o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 i 3 Kodeksu Karnego	17
10.	Skierowanie do starosty wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	3
11.	Przekazanie informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art.28 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy, w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy	5
12.	wysłanie informacji o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa	58
13.	wysłanie wezwań w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego	43

Kwota zwrócona przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego to 110 065,97 zł, w tym:

- przekazane na dochody budżetu państwa 92 050,99 zł,
- przekazane na dochody własne gminy wierzyciela i dłużnika (gmina Nałęczów) 18 014,98 zł,
- odsetki 65 028,42 zł.

## **6. Pomoc materialna dla uczniów**

Przyznanie i wypłatę pomocy materialnej dla uczniów reguluje ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Od 2015 r. na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Nałęczowie te świadczenia wypłacane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie.

Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są:

1. stypendium szkolne
2. zasiłek szkolny

### Stypendium szkolne

Prawo do pomocy materialnej o charakterze socjalnym przysługuje uczniom zamieszkałym na terenie gminy Nałęczów (bez względu na miejsce pobierania nauki)

- uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych, do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia,
- wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki,
- uczniom szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki,
- słuchaczom niepublicznych kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia.

### Zasiłek szkolny

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego.

Zasiłek szkolny może być przyznany w formie: świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym.

Podstawową przesłanką otrzymania przez ucznia stypendium szkolnego jest trudna sytuacja materialna, w jakiej ten uczeń się znajduje, wynikająca z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie mogła być wyższa niż kwota 514,00 zł netto, natomiast od 1 października 2018 r. nie może być wyższa niż 528,00 zł i jest ona ustalana na zasadach określonych w art. 8 ust. 3-13 ustawy z 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia, a także wspierania edukacji uczniów zdolnych.

#### Informacje dotyczące realizacji świadczeń:

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Liczba wniosków	63
2.	Ogólna liczba decyzji administracyjnych, w tym:	67
2.1.	decyzje przyznające	55
2.2.	decyzje odmowne	4
2.3.	umorzenie postępowania	4
2.4.	decyzje uchylające	-
2.5.	decyzje wygaszające	4

W 2019 r. stypendia przyznano 35 uczniom, w tym:

- 26 uczniom ze szkół podstawowych,
- 1 uczniowi ze szkoły gimnazjalnej,
- 8 uczniom ze szkół ponadgimnazjalnych.

Wypłata stypendiów szkolnych dokonywana jest w dwóch transzach.

W 2019 r. stypendia szkolne zostały wypłacone na łączną kwotę 32 671,06 zł, w tym z dotacji 26 083,98 zł, wkład własny na realizację zadania wyniósł 6 587,08 zł, co stanowiło 20,16% całej kwoty wypłaconych świadczeń.

Minimalny procent wkładu własnego jaki ma obowiązek ponieść gmina to 20%.

## 7. Karta Dużej Rodziny

Zadanie realizowane było zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie sposobu unieważnienia Karty Dużej Rodziny, wzorów graficznych oraz wzoru wniosku w sprawie przyznania Karty Dużej Rodziny.

W ramach tego zadania w 2019 roku 63 rodzinom wydano 205 Karty Dużej Rodziny w formie tradycyjnej, jak i elektronicznej. Od stycznia 2019 r. wprowadzona została możliwość wnioskowania o Kartę Dużej Rodziny dla rodziców, którzy mieli na utrzymaniu co najmniej 3 dzieci. Takich wniosków w naszej gminie złożono 41, z czego w 15 wnioskach rodzice zaznaczyli również przyznanie Karty w formie elektronicznej.

**Szczegółowe kwestie związane z tym zadaniem zostały przedstawione w poniższej tabeli:**

Lp.	Wyszczególnienie	2018 rok	2019 rok
1.	Wnioski rodzin wielodzietnych o przyznanie Karty Dużej Rodziny lub wydanie duplikatu Karty Dużej Rodziny, z tego:	15	63
1.1	Dla rodzin wielodzietnych występujących po raz pierwszy o wydanie Karty Dużej Rodziny, składających się wyłącznie z rodziców	-	41
1.2	Dla rodzin wielodzietnych występujących po raz pierwszy o wydanie Karty	12	22
1.1.1.	dla nowego członka rodziny wielodzietnej będącej już w programie	1	1
1.1.2.	dla osoby ubiegającej się o przedłużenie terminu ważności Karty	4	2
1.1.3.	dla których zamówiono duplikat Karty	0	2
1.1.4.	Zmiana karty z uwagi na zmianę danych w niej zawartych	0	0
1.	zakończonych wydaniem decyzji odmownej	0	0
2.	Liczba rodzin, którym wydano Karty Dużej Rodziny	15	67
3.	Liczba zamówionych Kart Dużej Rodziny	67	194
4.	Liczba anulowanych kart	0	0
5.	Liczba unieważnionych kart	0	0

Łącznie od 2014 r. do 2019 r. wydano łącznie 666 kart. Jak wskazują powyższe dane liczba rodzin, która wnioskowała o wydanie karty znacząco wzrosła.

Wykaz zniżek zamieszczony jest na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej [www.mpips.gov.pl](http://www.mpips.gov.pl) oraz na stronach <https://rodzina.gov.pl/duza->

rodzina/uprawnienia oraz <http://www.empatia.mpips.gov.pl>. Wykaz ten jest na bieżąco rozszerzany i aktualizowany.

## **8. Jednorazowe świadczenie w ramach ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”**

Od 1 stycznia 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie realizuje ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. W ramach realizacji ustawy przyznawane jest jednorazowo świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą

W 2019 r. tut. Ośrodek wypłacił jedno świadczenie w wysokości 4000,00 zł. Od wejścia w życie powyższej ustawy tj. od 2017r. ośrodek wypłacił 3 świadczenia na łączną kwotę 12000,00 zł.

## **Rozdział IV**

### **Inne działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie**

#### **1. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram 2019**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie w 2016 r. po raz pierwszy przystąpił do realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym - Podprogram 2016 jako organizacja partnerska.

Porozumienie dotyczące realizacji programu operacyjnego Pomoc żywnościowa zawierane jest z Fundacją Bank Żywności z siedzibą w Lublinie. Tut. Ośrodek obecnie realizuje Podprogram 2019, w którym zaplanowano pomoc dla 450 osób z terenu Gminy Nałęczów.

Z pomocy żywnościowej w formie paczki żywnościowej korzystają osoby spełniające kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej tj. w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego.

Z powyższego wsparcia mogły korzystać osoby i rodziny, które nie przekraczały 200% kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego dla osoby w rodzinie.

Od 1 października 2018 r. kryteria zostały zmienione na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i przedstawiają się następująco:

- 1402 zł dla osoby samotnie gospodarującej;
- 1056 zł dla osoby w rodzinie.

W ramach Podprogramu 2019 pozyskano 17 947 kg żywności, na łączną kwotę 80 056,54 zł. Żywność była dystrybuowana w 2019 i 2020r.

Osoby potrzebujące w ramach programu otrzymały bezpłatnie artykuły spożywcze:

- warzywne i owocowe (groszek z marchewką, fasola biała, koncentrat pomidorowy, buraczki wiórki, powidła śliwkowe)

- skrobiowe (makaron jajeczny, makaron kukurydziany bezglutenowy, ryż biały, kasza gryczana, herbatniki maślane)
- mleczne (mleko UHT, ser podpuszczkowy dojrzewający)
- mięsne (szynka drobiowa, szynka wieprzowa mielona, pasztet wieprzowy, kabanosy wieprzowe, filet z makreli w oleju)
- cukier (cukier biały, miód wielokwiatowy)
- tłuszcze (olej rzepakowy)
- dania gotowe (gołąbki w sosie pomidorowym)

Tut. Ośrodek wspólnie z Fundacją Bank Żywności w Lublinie dla podopiecznych Ośrodka w 2019 r. przeprowadził dwa warsztaty.

Pierwszy dotyczył edukacji ekonomicznej. W warsztacie tym udział wzięło 24 osoby. Podczas warsztatu beneficjenci uczyli się kontrolować wydatki poprzez nowe zwyczaje zakupowe. Zbieranie paragonów i zapisywanie wydatków oraz analizowanie co miesiąc struktury zakupów są sposobami na znalezienie i stworzenie rezerwy finansowej. Zapoznali się także z możliwościami oszczędzania zużycia prądu, gazu i wody. W trakcie spotkania beneficjenci chętnie włączali się w dyskusję, zadawali pytania. Warsztat dietetyczny przebiegł w miłej i życzliwej atmosferze.

Drugi zaś warsztat dietetyczny. W warsztacie tym udział wzięło 24 osoby. Beneficjenci uczyli się, jak przyrządzić potrawy z wykorzystaniem produktów, które otrzymują z Banku Żywności. Po przygotowaniu potrawy odbyła się wspólna degustacja. Warsztaty prowadzone były również w latach ubiegłych.

## **2. Asystent rodziny oraz realizacja Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej**

### **„Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej”**

W 2019 r. Ośrodek kontynuował realizację specjalistycznej pracy socjalnej w zakresie asysty rodzinnej. Realizacja zadań z zakresu asysty rodzinnej stanowi odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby korzystających z pomocy Ośrodka mieszkańców gminy. Celem świadczenia usługi jest poprawa sytuacji życiowej rodzin, w tym w szczególności stworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów, nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie kompetencji rodzicielskich. Adresaci usługi to rodziny, w których dominującym problemem są trudności opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi, gotowe do rozwiązywania swojej trudnej sytuacji i współpracujące z pracownikiem socjalnym, posiadające zasoby pozwalające rozwiązać zidentyfikowane problemy przy wykorzystaniu posiadanych możliwości i zasobów, w szczególności zagrożone wykluczeniem społecznym oraz umieszczeniem dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Praca asystenta z rodziną ma również na celu przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, a w przypadku kiedy jest podejmowana z rodziną z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej ma na celu nabycie przez rodziców umiejętności



i prawidłowej realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz powrót do domu rodzinnego.

Usługa w zakresie asysty rodzinnej była realizowana na terenie gminy przez jednego asystenta rodziny. Środki na zatrudnienie pochodziły częściowo z „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2019 - asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” w ramach którego ogłoszono konkurs przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, budżetu gminy oraz z Funduszu Pracy.

Tut. Ośrodek zgodnie z umową zawartą pomiędzy Wojewodą Lubelskim a Gminą Nałęczów realizował działania w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2019 „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”.

Na realizację zadania pozyskano środki z dotacji w wysokości 14 850,00 zł, Tut. Ośrodek asystenta rodziny zatrudnia od marca 2015 r. Zatrudnienie asystenta rodziny jest zadaniem obowiązkowym, odbywa się na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowym, w wymiarze pełnego etatu. Działanie to jest kontynuowane w 2020 r.

Przekrój rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny:

	2019 rok
Liczba rodzin wg stanu na dzień 31.12. każdego roku objętych pomocą	9
Liczba nowych rodzin	1
Liczba rodzin z którymi kontynuowano pracę	8
Liczba rodzin z którymi zakończono pracę	0
Liczba osób w tych rodzinach	34
Liczba dzieci w tych rodzinach	18

### 3. Działalność Świetlicy Środowiskowej „Dziecięca Alternatywa”

Świetlica Środowiskowa „Dziecięca Alternatywa” prowadzona jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie. W roku szkolnym zajęcia odbywają się w godzinach od 13:00-18:30, natomiast w wakacje, ferie i dni wolne od zajęć lekcyjnych placówka jest czynna od godziny 7:30-15:30.

W roku szkolnym liczba dzieci uczęszczających na zajęcia to 15-20 osób, w okresie wolnym od zajęć szkolnych liczba dzieci to 20-35 osób. W ciągu całego roku 2019 z pomocy Świetlicy Środowiskowej skorzystało 81 dzieci.

Poniższe wykresy przedstawiają liczbę dzieci uczęszczających do Świetlicy Środowiskowej ze względu na wiek:

Liczba osób uczęszczających na zajęcia ze względu na wiek	
6 lat	8 osób
7 lat	7 osób
8 lat	12 osób
9 lat	7 osób
10 lat	5 osób
11 lat	10 osób
12 lat	7 osób
13 lat	13 osób
14 lat	1 osoba
15 lat	2 osoby
16 lat	4 osoby
16+	5 osób

Poniższa tabela ukazuje podział organizacyjny wg. godzin w Świetlicy Środowiskowej „Dziecięca Alternatywa”.

GODZINA	AKTYWNOŚCI
13:00-15:30	Odrabianie prac domowych z podopiecznymi, pomoc w przygotowaniu się do sprawdzianów/kartkówek itp. (przy pomocy wolontariuszy z ZS nr 2 w Nałęczowie.
15:30-17:30	Zajęcia tematyczne połączone z częścią terapeutyczną (plastyczne - arteterapia, techniczne, muzyczne-muzykoterapia, ruchowe, zajęcia sportowe, relaksacyjne itp.)
17:30-18:00	Poczęstunek
18:00-18:30	Zajęcia tematyczne, zabawy własne, gry planszowe, rozmowy kierowane.
18:30-19:00	Sprzątanie, uzupełnianie dokumentacji.

W Świetlicy Środowiskowej „Dziecięca Alternatywa” w Nałęczowie realizowany jest szereg celów ogólnych i operacyjnych takich jak: zapewnienie uczestnikom efektywnego korzystania z czasu wolnego w godzinach popołudniowych, tak aby wspierać ich wszechstronny rozwój, zainteresowania, uzdolnienia i umiejętności z uwzględnieniem misji szkoły. Celem Świetlicy jest zapewnienie kompleksowej pomocy dzieciom i młodzieży pochodzącej z rodzin funkcyjnych, dysfunkcyjnych, wspieranie prawidłowego rozwoju emocjonalnego dziecka, kształtowanie pozytywnych postaw i wartości oraz umiejętności funkcjonowania w społeczeństwie .

W świetlicy są realizowane zadania takie jak :

- Wspieranie rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji poprzez pomoc osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych osób.
- Motywowanie wychowanków mających trudności w nauce do systematycznego odrabiania prac domowych w świetlicy środowiskowej w celu nadrobienia zaległości, pod okiem wychowawcy.
- Utrwalanie zasad i norm obowiązujących w świetlicy środowiskowej.
- Dbanie o dobrą współpracę z rodzicami.

- Współdziałanie ze środowiskiem lokalnym.
- Pozyskiwanie nowych wychowanków świetlicy środowiskowej
- Rozwijanie zainteresowań uczestników zajęć świetlicowych, np.: muzycznych, teatralnych i sportowych.
- Opieka, pomoc i rada w każdej sytuacji , która przysparza wychowankom istotnych trudności.
- Organizowanie nauki i właściwej pomocy w zdobywaniu i utrwalaniu wiedzy.
- Organizowanie samorządności świetlicowej i współodpowiedzialności za dobro wspólne.
- Wdrażanie zachowań w kierunku prawidłowego pełnienia ról społecznych;
- Eliminowanie zaburzeń zachowań.
- Pomoc w odrabianiu zadań domowych, przygotowywanie do sprawdzianów, kartkówek.
- Zapewnianie wychowankom aktywnego wypoczynku, dbanie o ich rozwój fizyczny poprzez zajęcia sportowe na sali sportowej, placu zabaw oraz na boisku osiedlowym.
- Wyrabianie nawyków dbania o własne zdrowie (higiena osobista, właściwe odżywianie).
- Wskazywanie czynników wpływających pozytywnie i negatywnie na zdrowie i rozwój podopiecznych.

Świetlica Środowiskowa „Dziecięca Alternatywa” kolejny rok z rzędu współpracuje z wolontariuszami z ZS nr 2 w Nałęczowie. Uczniowie odbywający wolontariat w Świetlicy aktywnie spędzają czas z naszymi podopiecznymi poprzez organizację gier, zabaw, a także wykazują się chęcią pomocy przy organizacji imprez okolicznościowych organizowanych w Świetlicy. Z okazji Dnia Dziecka, wolontariusze przygotowali zabawy aktywizujące oraz przygotowali małe upominki dla każdego dziecka. Wspólnie obchodzono Dzień Wolontariusza, podczas którego staraliśmy się uzmysłowić dzieciom ważną rolę wolontariuszy w społeczeństwie. W listopadzie uczniowie ZS nr 2 w Nałęczowie, zorganizowali zbiórkę mikołajkową w swojej szkole, po czym odwiedzili dzieci 6 grudnia wręczając im prezenty. Stałą współpracę prowadzimy z 6 osobami.

W 2019 r. nawiązano współpracę na zasadach wolontariatu z kolejną szkołą z gminy Nałęczów – Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych im. Józefa Chełmońskiego w Nałęczowie. Wolontariusze z Liceum przygotowali i przeprowadzili szereg warsztatów plastycznych dla uczestników zajęć organizowanych w Świetlicy Środowiskowej „Dziecięca Alternatywa” . Dzieci i młodzież chętnie uczestniczyła w warsztatach, podczas których uczniowie dzielili się swoją wiedzą i doświadczeniem z zakresu sztuki. Stałą współpracę prowadzimy z 5 osobami.

W ciągu całego roku podopieczni otrzymują fachową, systematyczną pomoc w nauce i emocjonalne wsparcie w sytuacjach trudnych, problemowych. Każde dziecko jest objęte należytą opieką i indywidualnym podejściem wychowawczym. Bogata oferta zajęć świetlicowych oprócz walorów wychowawczych i dydaktycznych ma wartości integracyjne, co przekłada się na klimat i rodzinną atmosferę. Wychowawca organizuje codzienną pracę podopiecznych, dostosowując tematykę zajęć do obchodzonych uroczystości i świąt, pór roku oraz do zainteresowań i potrzeb dzieci.

W 2019 roku w Świetlicy Środowiskowej zdecydowano o rozszerzeniu działalności Klubu Gier Planszowych (który dotychczas spotykał się tylko w piątki) do dwóch spotkań w tygodniu: wtorki i piątki. Decyzja ta była odpowiedzią na prośby uczestników zajęć w oparciu o obserwację wychowanków, którzy bardzo chętnie brali udział w spotkaniach Klubu Gier Planszowych.

Do końca roku szkolnego 2018/2019 prowadzono zapoczątkowany w 2018 r. cykl zajęć pt. „Poniedziałki z bajką”, podczas których u dzieci kształtowano umiejętność słuchania odczytywanego tekstu oraz umiejętność wypowiedzania się nt. wysłuchanego tekstu. Ponadto rozwijano wyobraźnię twórczą dzieci i kształtowano umiejętności plastyczne a także rozwijano umiejętności koncentracji i skupienia uwagi u dzieci. Bajki terapeutyczne oferowane dzieciom wyposażały ich w pomoc w zrozumieniu siebie, pomoc w rozwiązywaniu osobistych, trudnych problemów i sytuacji, odreagowywanie napięć, reagowanie na niepożądane stany psychiczne, takie jak lęk, poczucie mniejszej wartości, osamotnienie, nuda, apatia. Bajki terapeutyczne to także doraźna pomoc w radzeniu sobie z emocjami powstałymi na skutek niepomysłnych zdarzeń. Cykl zajęć został bardzo ciepło przyjęty przez dzieci.

Oprócz zajęć tematycznych dostosowanych na każdy dzień pracy do aktualnych potrzeb wychowanków, można wyróżnić bloki tematyczne na każdy miesiąc.

## STYCZEŃ

Jak co roku, rozpoczynając nowy rok kalendarzowy w Świetlicy Środowiskowej dokonano wyboru samorządu świetlicowego. Objęto stanowiska takie jak: przewodniczący, który jest łącznikiem między wychowawcą, a wychowankami w sprawach dnia codziennego, ma dostęp do szafki z materiałami plastycznymi, technicznymi itp. Kolejnym zadaniem realizowanym przez przewodniczącego pomoc wychowawcy w koordynowaniu imprez okolicznościowych. Zastępca przewodniczącego- zastępuje przewodniczącego, gdy nie będzie on obecny w świetlicy oraz pomaga mu we wszystkich powierzonych zadaniach. Porządkowy- zadaniem porządkowego jest, w porozumieniu z wychowawcą, obserwowanie zachowań wychowanków, które zasługują na pochwałę, plusa bądź minusa.

Ponadto podczas codziennych zajęć skupiano się na doskonaleniu siebie, poprzez tworzenie postanowień noworocznych. Uczestnicy zajęć brali czynny udział w zajęciach dotyczących tematu „Stop mowie nienawiści!”. Zajęcia były odpowiedzią na tragiczne w skutkach

wydarzenia związane z finałem Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w Gdańsku. Dzieci dowiedziały się, co to jest mowa nienawiści, zrozumieli na czym polega „cyber-przemoc” i „wirtualna fala”, dowiedzieli się, że mogą odegrać ważną rolę w demaskowaniu mitów i zapobieganiu powielaniu stereotypów, a także poznali metody radzenia sobie z pomówieniami, szkodliwymi kłamstwami oraz wulgarnymi żartami kierowanymi w ich stronę.

W ostatnim tygodniu stycznia zorganizowano konkurs „Matematyczne podchody”, mający na celu zachęcić uczestników do nauki matematyki. Konkurs trwał tydzień, został podzielony ze względu na wiek i możliwości matematyczne dzieci. Każdego dnia dziecko otrzymywało pulę zadań do rozwiązania i samo decydowało, czy przechodzi na poziom wyżej. Aktywność bardzo spodobała się uczestnikom, którzy chętnie wykonywali zadania, pomagali sobie oraz zdrowo rywalizowali.

## LUTY

Drugi miesiąc roku to przede wszystkim organizacja ferii, które rozpoczęto warsztatami walentynkowymi, podczas których uczestnicy zajęć mieli okazję stworzyć Świetlicową pocztę walentynkową, a także przygotować dekoracje metodą papieru czerpanego- papier mache. W kolejnych dniach dzieci i młodzież bawiły się w detektywów - organizowano zabawy detektywistyczne, mające na celu rozwój wyobraźni, logicznego myślenia i konstruowania wniosków. Przygotowano zagadki lateralizacyjne i logiczne, niedokończone historyjki, tworzono profil idealnego detektywa. Zorganizowano szereg zabaw mających na celu sprawdzenie pamięci krótkotrwałej. Zorganizowano także Dzień Zimowej Olimpiady Sportowej, podczas której sprawdzano swoje umiejętności sportowe. Zorganizowano konkurencje takie jak: rzut piłką do celu, labirynt w parach, table –pong, tunel zręcznościowy, zabawy z liną, hula-hop oraz doskonalono pracę grupową. Wygrane osoby otrzymały nagrody i dyplomy.

Zajęcia walentynkowe rozpoczęto od rozdania liścików wychowankom, z tekstami np. „Bądź miły dla osoby po twojej prawej stronie”, „Zrób dobry uczynek”, „Powiedz coś miłego trzem osobom” itp. Następnie zorganizowano warsztaty rękodzieła, podczas których tworzono kwiaty z serca styropianowego i filcu. Pod koniec zajęć rozdano wszystkim walentynki, które zbierano przez ferie. Podczas zajęć organizowanych w ferie, dużo czasu poświęcono na rozwój umiejętności plastycznych: malowano rysunki na szkle, szyto własnoręcznie poduszki z filcu, przeprowadzono warsztaty pt. „cuda z papieru”, tworzono origami modułowe, papierowe kwiaty i zwierzęta, a także obrazki metodą quillingu.

Zorganizowano wyjście do kina CISY, na seans filmowy pt. „Asterix i Obelix, tajemnica magicznego wywaru”. Początek drugiego tygodnia ferii, był bardzo cierpły okresem, dlatego też zorganizowano pierwsze zabawy na świeżym powietrzu, grano w gry podwórkowe tj. państwa, klasy i ziemniak. Wyłoniono mistrza gry „uno”. Grano w gry logiczne oraz strategiczne, zorganizowano warsztaty pt. „Laboratorium wyobraźni” podczas których oglądano i rozbrajano iluzje optyczne.

Dzień Bezpiecznego Internetu, który w tym roku odbywał się pod hasłem: „DBI: Działajmy razem!” był obchodzony trzeci rok z rzędu w Świetlicy Środowiskowej. Głównym celem DBI jest inicjowanie i propagowanie działań na rzecz bezpiecznego dostępu dzieci i młodzieży do zasobów internetowych, zaznajomienie rodziców, nauczycieli i wychowawców z problematyką bezpieczeństwa online oraz promocję pozytywnego wykorzystywania internetu. Zorganizowano zajęcia omawiające temat bezpiecznego korzystania z internetu, istotę współpracy pomiędzy różnymi sektorami przy wspieraniu pozytywnych zmian w sieci. Z zajęć płynął wniosek iż wszyscy powinniśmy angażować się w promowanie pozytywnych zastosowań internetu, promocję tolerancji oraz tworzenie kultury zrozumienia.

## MARZEC

W marcu zorganizowano zajęcia z okazji „Dnia Kobiet”, uczestnicy przygotowali upominki dla kobiet w ich rodzinach.

Marzec to miesiąc, któremu towarzyszyły dodatnie temperatury powietrza, stąd też zajęcia świetlicowe były ukierunkowane na rozwijanie sprawności ruchowej poprzez gry i zabawy ruchowe na świeżym powietrzu. Organizowano krótkie i dłuższe spacery po Nałęczowie, przy okazji których przeprowadzano pogadanki mające na celu rozumienie znaczenia świeżego powietrza dla zdrowia oraz potrzeby aktywnego wypoczynku oraz budzenie zainteresowania otaczającym światem i poszanowania przyrody.

W Świetlicy Środowiskowej „Dziecięca Alternatywa” obchodzono Pierwszy Dzień Wiosny, popularnie zwanym dniem wagarowicza. Wybrano się na spacer w celu poszukiwania pierwszych oznak nadchodzącej wiosny.

Zorganizowano także zajęcia mające na celu poprawę atmosfery poprzez zbudowanie klimatu wzajemnej współpracy grupowej i wzajemnego zaufania między rówieśnikami. Wzajemna integracja uczestników zajęć połączona była z uczeniem się odpowiedzialności za swoje zachowanie i pracę w grupie oraz rozładowanie napięcia między uczestnikami i wzmacnianie aktywności ruchowej uczestników poprzez szereg zajęć rozwijających postawę życzliwości, tolerancji, poznawanie własnych emocji i dostrzeganie własnych potrzeb i potrzeb innych osób, uczenie się empatii oraz wdrażanie elementów zdrowej rywalizacji

## KWIECIEŃ

W związku z remontem Świetlicy Środowiskowej przy ul. Głęboznica 23a, zajęcia czasowo przeniesiono do siedziby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Spółdzielczej 17A.

1 dzień kwietnia to PRIMA APRILIS, w świetlicy zorganizowano zajęcia mające na celu wyjaśnienie znaczenia humoru w życiu codziennym. Przeprowadzono zajęcia plastyczne, których tematem było hasło „Psikus”. Ponadto opowiadano sobie historyjki „z życia wzięte” związane z obchodami tego dnia.

Jednym z celów działalności Świetlicy Środowiskowej „Dziecięca Alternatywa” jest dbanie o rozwój umiejętności czytelnich dzieci i młodzieży. Okazją do działania na tym polu, był Międzynarodowy Dzień Książki dla dzieci. Świetlica, jak co roku, wzięła udział

w ogólnopolskiej akcji „Cała Polska czyta dzieciom”. Podczas zajęć zapoznano się z bajką „Calineczka” oraz rozmawiano na temat szacunku do książek i zachęcano dzieci do dbania o wygląd książek, a także odpowiadano na pytania „dlaczego warto czytać książki?”.

## MAJ

W związku z zakończeniem prac remontowych w budynku Świetlicy Środowiskowej „Dziecięca Alternatywa” w Nałęczowie przy ul. Głęboznica 23a, zajęcia przeniesiono z budynku siedziby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W związku z obchodzonym w maju Dniem Matki, w Świetlicy zorganizowano zajęcia poświęcone tej tematyce. Rozmawiano o roli rodziny w życiu człowieka, tworzone drzewo genealogiczne swojej rodziny oraz przygotowano drobne upominki dla mam z okazji ich święta.

Ponadto podczas majowych zajęć świetlicowych, dużo czasu poświęcono zagadnieniom dotyczącym dbania o środowisko. Odbyły się zajęcia wyjaśniające czym jest ekologia i jak należy dbać o planetę. Zorganizowano konkurs „Dbam o Ziemię”, którego efektem było stworzenie wystawy prac uczestników.

## WAKACJE

Tegoroczne wakacje rozpoczęły się 19 czerwca i trwały aż 10 tygodni. Świetlica Środowiskowa, jak co roku, zorganizowała zajęcia dla dzieci i młodzieży. Podczas trwania zajęć wakacyjnych z oferty Świetlicy skorzystało 57 dzieci, przyjęto 15 nowych osób. Okres wolny od zajęć szkolnych to dla dzieci i młodzieży czas różnych aktywności. W Świetlicy zadbano o to, by uczestnicy zajęć spędzili swój wolny czas w sposób kreatywny, ciekawy i nietuzinkowy.

W Świetlicy wakacyjne poniedziałki nosiły nazwę „eksperymentalnych”. Podczas zajęć bardzo często tworzone różnego rodzaju masy, slime’y, piaski itp. Pod przykrywką zabawy, „sprzedawano” dzieciom naukę, uczyliśmy zasad dynamiki Newtona, zaprzeczano wielu zasadom fizycznym i chemicznym. Z puli zabaw najciekawsze dla uczestników okazały się eksperymenty z gasnącą świeczką w wodzie czy skaczące jajko. Atrakcyjne wizualnie okazało się ukazanie zjawiska dyfuzji cieczy, które zaprezentowano używając atramentu wlewanego do ciepłej i zimnej wody! Równie ciekawe były zajęcia badające napięcie powierzchniowe, do zaobserwowania którego wystarczyła odrobina mleka, barwniki spożywcze i nasączone w płynie patyczki bawełniane.

Zajęcia wtorkowe odbywały się pod hasłem „terenowe”. I gdy tylko pogoda pozwalała, wyruszano w miasto bawiąc się w poszukiwaczy skarbów, tworząc przeróżne challenge, podchody, kroczenie według wskazówek, szukanie najkrótszej drogi, liczenie kroków, itp. Wtorki były bardzo wyczerpujące, ale również dawały najwięcej radości uczestnikom.



Po trudnych wtorkowych zmaganiach, nadchodziły środy nazywane „pysznymi”. Te dni, upływały pod znakiem zajęć kulinarnych. W gorące dni orzeźwiano się lemoniadami, shake’ami czy lodami własnej produkcji. Ponadto często robiono kanapki na gorąco, pizzę, sałatki. Zdecydowanie najsmaczniejszymi środami były te, podczas których robiono słodkie przekąski, takie jak: babeczki z czekoladą, gofry, naleśniki czy owoce w czekoladzie.

Czwartki w Świetlicy Środowiskowej nosiły nazwę „sportowych”, podczas tych dni rywalizowano ze sobą w różnych rozgrywkach. Bardzo często chodzono na boisko osiedlowe, by pograć w piłkę nożną, siatkówkę, zbijaka, tysiąca, państwa-miasta, kolory, ziemniaka i wiele wiele innych gier sportowych.

Na pobliskim placu zabaw często tworzone tory przeszkód oraz mini zawody lekkoatletyczne. Podczas deszczowych dni hartowano sportowego ducha w Świetlicy biorąc udział w rozgrywkach „pod dachem”. Rywalizacja sportowa to jedna z ulubionych aktywności uczestników zajęć wakacyjnych.

Na piątki dzieci czekały zawsze z niecierpliwością, ponieważ nie wiedziały, „co je czeka”, wakacyjne piątki nosiły nazwę „tajemnicze”. Zagadkowo brzmiąca nazwa dodawała atrakcyjności zajęciom. Pod tą nazwą kryły się m.in. zajęcia w formie escape-roomu, które wyjątkowo przypasowały uczestnikom do gustu, a także zajęcia rękodzielnicze, nowe techniki plastyczne oraz coroczna, wyczekiwana bitwa na balony wodne.

Już po raz trzeci, podczas trwania wakacji, dzieci i młodzież miały możliwość wzięcia udziału w konkursie „Mistrz Dobrych Uczynków”. W tym roku, zwyciężczyni postawiła poprzeczkę niebywale wysoko, zdobywając aż 34 punkty. Ostatniego dnia wakacji, zorganizowano zajęcia podsumowujące, podczas których każdy uczestnik miał napisać najlepsze wspomnienie z wakacji w Świetlicy. Oto przykładowe odpowiedzi: „Najśmieszniej było wtedy, gdy wpadła nam piłka do wody”, „Wszystko było fajne”, „Najfajniejszy dzień, gdy robiliśmy grę terenową Ninja”, „Wszystkie zabawy z kolorową chustą”.

Wszystkim uczestnikom rozdano dyplomy za udział w zajęciach, a wygrani w konkursie „Mistrz Dobrych Uczynków” otrzymali nagrody i listy gratulacyjne za 1,2,3 miejsce oraz przyznano dwa wyróżnienia.

## WRZESIEŃ

Pierwsze wrześniowe zajęcia zostały poświęcone szeroko rozumianemu bezpieczeństwu w drodze do szkoły. Zajęcia miały na celu kształtowanie poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych w drodze do szkoły, kształtowanie właściwych nawyków zachowania w ruchu drogowym, rozwijanie koordynacji wzrokowo-słuchowo-ruchowej, zapoznanie z wybranymi znakami drogowymi, sygnałami świetlnymi i dźwiękowymi. Podczas pracy w grupach dzieci zastanawiały się co zrobić aby było bezpiecznie? Uczestnicy przygotowali plakaty pt. „Bądź bezpieczny na drodze!”. Zwracano dzieciom szczególną uwagę na konieczność noszenia odzieży z elementami odblaskowymi, po zapadnięciu zmroku.

Wrzesień jednoznacznie kojarzy się z nadejściem jesieni. Wraz z wolontariuszami Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych w Nałęczowie w Świetlicy Środowiskowej

zorganizowano zajęcia mające na celu pożegnanie lata i przywitanie jesieni, które miały na celu rozwijanie zainteresowań dzieci jesienną przyrodą. Zaproszeni wolontariusze rozmawiali z dziećmi na temat jesieni w sztuce, rzeźbie i fotografii. Po czym przeprowadzili warsztaty pt. „Pani Jesień” podczas których młodzi uczestnicy mieli za zadanie przygotować wybraną kombinację za pomocą różnych technik plastycznych. Dzieci bardzo chętnie zadawały pytania, prosiły o pomoc w doborze techniki plastycznej oraz opinię na temat swojej pracy.

## PAŹDZIERNIK

W październiku w Świetlicy Środowiskowej „Dziecięca Alternatywa” zorganizowano „Jesienny Wieczór Filmowy” dla uczestników zajęć. Był to jeden z bardziej kolorowych dni w świetlicy! Wieczór rozpoczął się od wyzwania. Każde z dzieci musiało przejść swoisty test odwagi poprzez zjedzenie plasterka cytryny i starając się nie pokazać po sobie, jak bardzo jest kwaśny. Zadanie to okazało się wyjątkowo łatwe dla osób, które uwielbiają cytrynę. Każdy, kto przeszedł ten test, a trzeba powiedzieć, że wszyscy zdali go śpiewająco, mógł uczestniczyć w dalszych zabawach. Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się zabawy z chustą animacyjną, tworzenie najstraszniejszego straszdyła, zabawy detektywistyczne oraz zabawy w grupach z nutką rywalizacji. Po zabawach przyszedł czas na posiłek.

Zorganizowano dwie sale „kinowe”, których atmosfera nawiązywała bardziej do zajęć relaksacyjnych, niż do seansu w kinie. Młodszy uczestnicy rozłożeni na matach, przykryci kocami oglądali bajkę pt. „Hotel Transylwania”, która w zabawny sposób opowiada o grupie przyjaciół i Hrabu Drakuli, a także jego 118-letniej córce prowadzących hotel w Transylwanii. Przyjaźń dziewczynki z ludzkim chłopcem wpędza rodzinę w kłopoty. Starsi uczestnicy oglądali film przygodowy z dreszczykiem grozy pt. „Rodzina Addamsów”, opowiadający historię pewnej rodziny, która przeprowadza się do New Jersey, musi stawić czoło wyzwaniom XXI wieku, a także wścibskiej, sprytniej i chciwej prezenterce telewizyjnej Margaux Needler. W dodatku Addamsowie szykują się do wielkiej rodzinnej uroczystości. Jesienny Wieczór Filmowy był długo wyczekiwaną przez dzieci atrakcją.

## LISTOPAD

W pierwsze dni listopada zorganizowano spacer na cmentarz parafialny celem zapalania zniczy na grobie osób związanych z historią Nałęczowa. Podczas spaceru nawiązano rozmowę skierowaną na podkreślenie pamięci o tych, którzy odeszli, oraz poszukiwano odpowiedzi na pytanie czy konieczne jest obchodzenie w Polsce takiego dnia.

W Świetlicy Środowiskowej obchodzono również dzień odzyskania Niepodległości, wysłuchano wiadomości o naszej ojczyźnie w czasach niewoli. Kształtowano postawy patriotyczne u uczestników zajęć poprzez zapoznanie dzieci z symbolami narodowymi (godło, flaga), wyjaśnienie znaczenia słowa „niepodległość” na podstawie tekstu „Mundur babci”, wysłuchanie hymnu polskiego. Ponadto Szukano odpowiedzi na pytanie: kto bronił niepodległości kraju?

Ostatni dzień listopada to dzień świętowania andrzejek, w świetlicy również je obchodzono. Uczestnicy zajęć poprzez szereg wróżb mogli odkryć kawałek po kawałku ze swojej przyszłości. Szczególną atrakcją było odczytywanie wywrózonych zawodów z karteczek zapisanych sympatycznym atramentem. Uczestnicy ogrzewając z pozoru pustą kartkę nad płomieniem świecy, dostrzegali powoli pojawiający się tekst. I tak wedle wróżb część dzieci zostanie dyrektorami, lekarzami, prawnikami, baletnicami, zakonnicami czy nauczycielami. Dużo śmiechu dostarczyły wróżby z numerkami, do których należało dopasować imiona przypadkowych osób. Czym byłyby wróżby andrzejkowe bez lania wosku? Dzieci były zachwycone możliwością wywrózenia sobie przyszłości z wosku, a powstałe figurki przyniosły uczestnikom wiele radości .

## GRUDZIEŃ

Tworzenie kalendarza adwentowego jest od lat tradycją w Świetlicy Środowiskowej. Uczestnicy na każdy dzień, od 1 grudnia do 24 grudnia, dostawali zadanie dzienne do wykonania. W ramach zadań z kalendarza, uczestnicy tworzyli ozdoby świąteczne, gwiazdki z patyczków, oglądali świąteczny film, piekli świąteczne ciasto, tworzyli karmnik dla ptaków, mówili sobie komplementy, przyszedli do Świetlicy w czerwonych czapkach Mikołaja.

7 grudnia zorganizowano spotkanie mikołajkowe dla uczestników zajęć w Świetlicy, podczas których wspólnie ubierano choinkę, przeprowadzono karaoke świąteczne, pieczono i dekorowano pierniki, tworzone ozdoby choinkowe oraz udano się do Nałęczowskiego Ośrodka Kultury na spektakl teatralny pt. „Kraina Lodu”, po którym dzieci otrzymały drobne upominki od Św. Mikołaja.

Zorganizowano także spotkanie świąteczne dla uczestników zajęć organizowanych w Świetlicy Środowiskowej, podczas którego siedząc przy wspólnym stole, jedząc wigilijne potrawy rozmawiano o Świętach Bożego Narodzenia, wymarzonych prezentach i dniach wolnych od zajęć szkolnych. Spotkanie zakończyło wspólne kolędowanie.

Dodatkowo, poza codziennymi obowiązkami i zajęciami wynikającymi z Roczego Planu Pracy, w Świetlicy zorganizowano zajęcia na podstawie obserwacji potrzeb dzieci i młodzieży:

1. Wyjścia na wystawy do NOK
2. Obchodzenie Świąt Nietypowych (Dzień Uśmiechu, Dzień Kropki, Dzień dobrego uczynku, Dzień przyjaciela itp.)
3. Coroczna akcja „Cichy przyjaciel” polegająca na wylosowaniu osoby, o którą należy się szczególnie troszczyć, tak by nie wiedziała, kto jest jej cichym przyjacielem
4. Zajęcia socjoterapeutyczne wynikające z obserwacji potrzeb i zachowań grupy.
5. Zajęcia aktywności fizycznej pt. „Dyscyplina bez nakazów”
6. Imprezy okolicznościowe takie jak: andrzejki, mikołajki, dzień dziecka, I dzień wiosny, dzień kobiet, dzień chłopaka itp.
7. Zajęcia przeciw agresji – „Uczymy się dostrzegać i wyrażać uczucia agresywne”.

8. „O zachowaniu się przy stole, nasze dobre i złe nawyki” – cykl zajęć.
9. Czy jestem asertywny? – pogadanka
10. „Wiem co jest dobre a co nie – umiejętność dobrego wyboru”- cykl zajęć

Dzieci i młodzież uczęszczający na zajęcia do Świetlicy Środowiskowej „Dziecięca Alternatywa” chętnie brali udział w wielu konkursach świetlicowych w obszarach takich jak:

PLASTYCZNE	SPORTOWE	MUZYCZNE	INNE
„Chu chu cha- nasza zima zła”	Twister”	„Czółko”	„W maju jak w gaju” – konkurs na najdłuższy wianek z mleczy
„Moje wymarzone ferie zimowe”	„Piłka nożna-moje hobby”	„Kalambury”	„Krzyżówkowy zawrót głowy”
„Zaśnieżone miasta”	„Król strzelców”	„Mam talent”	„Mistrz Gier Planszowych”
„Zimo, odpuść!”	„Tysiąc”	„Konkurs piosenki młodzieżowej”	„Mistrz Uno”
„Walentynki”	„Zbijak”	„Konkurs kolęd i pastorałek”	„Mistrz dobrych uczynków”
„Dbajmy o nasze środowisko, rośliny i zwierzęta chronione”	„Rzut do celu”		„Matematyczne podchody”
„Jestem bezpieczny na drodze”	„Tor kapslowy”		„Najwyższa wieża ze słomek”
„Akcja: integracja”	„Ziemniak”		
„Potrafię mówić NIE”	„Kolory”		
„Kolorowy Paw”	„Państwa”		
„Letnie zabawy”	„Komórki”		
„Ulubiona zabawa wakacyjna”	„Gąski, gąski”		

„Moje wymarzone wakacje”	„Zimowa olimpiada sportowa”		
	„Letnie Igrzyska Świetlicowe”		

#### 4. Bezpłatne wsparcie i poradnictwo psychologiczne

Osoby uzależnione i współuzależnione od alkoholu oraz osoby doświadczające przemocy w rodzinie mają możliwość korzystania nieodpłatnie z pomocy psychologa specjalisty psychoterapii uzależnień. Od miesiąca lutego 2015 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie zatrudnił psychologa. Porady psychologa od 2016 r. udzielane są jeden raz w tygodniu tj. obecnie w poniedziałki w godzinach od 12.00 do 18.00. Psycholog udziela konsultacji indywidualnych w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nałęczowie. W sytuacjach, kiedy konieczna jest pomoc, porady odbywają się również w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny.

Do zadań psychologa należy m.in.: pomoc psychologiczna w zakresie problemów związanych z przemocą w rodzinie i innymi problemami rodzinnymi m.in. uzależnieniem osób dorosłych i młodzieży, kryzysem w rodzinie, problemami opiekuńczo-wychowawczymi, niezaradnością życiową, popularyzowanie w lokalnym środowisku tematyki związanej z zapobieganiem i skutkami przemocy domowej, uzależnieniami, współpraca z osobami i instytucjami działającymi na rzecz zapobiegania skutkom przemocy domowej, indywidualny kontakt z osobami doświadczającymi ww. problemów mający na celu wsparcie w działaniu oraz edukację – poszerzanie wiedzy o zjawisku, zorganizowanie grupy wsparcia; inicjowanie grup samopomocowych dla osób doświadczających bądź zagrożonych przemocą oraz innymi problemami; działania edukacyjne; wsparcie dla rodziców mające na celu wypracowanie sposobów radzenia sobie z problemami dydaktycznymi bądź wychowawczymi; podejmowanie działań mających na celu wyeliminowanie problemów nieprawidłowych zachowań z życia rodziny; edukowanie na temat choroby alkoholowej osób uzależnionych oraz ich rodzin; motywowanie do zmiany zachowań i stylu życia; współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; wsparcie pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, udzielanie wsparcia psychologicznego także w miejscu zamieszkania osób potrzebujących, które ze względu na stan zdrowia albo inną uzasadnioną sytuację nie mogą zgłosić się do siedziby tutaj. Ośrodka, udział w interwencjach kryzysowych w środowisku lokalnym, w tym wsparcie pracowników socjalnych w środowisku lokalnym.

Wynagrodzenie psychologa w całości finansowane jest ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Nałęczów. W 2019 r. psycholog świadczył poradnictwo przez 264 godziny.

W 2019 r. ogółem z indywidualnych porad psychologicznych skorzystało 45 osób, natomiast spotkań odbyło się 208. Psycholog w ramach konsultacji udzielił porad 4 osobom podejrzanym, że są dotknięte przemocą w rodzinie (23 spotkania), 19 osób podejrzanym o stosowanie przemocy w rodzinie oraz sprawcą przemocy (97 spotkań). Ponadto psycholog udzielał porad z innych powodów, tj. zespołu uzależnienia alkoholowego, zaburzeń adaptacyjnych oraz z powodu reakcji na silny stres. Psycholog w miejscu zamieszkania osób lub rodzin odbył 2 wizyty.

#### **5. Nieodpłatna pomoc prawna w ramach ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej**

W związku z bardzo dużym zainteresowaniem mieszkańców nieodpłatną pomocą prawną tut. Ośrodek wystąpił do Starostwa Powiatowego w Puławach z informacją o konieczności utworzenia w Nałęczowie Punktu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w ramach ustawy z dnia 05 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej.

Dnia 15.10.2015 r. w wyniku nawiązanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie współpracy Urząd Miasta w Nałęczowie zawarł porozumienie ze Starostwem Powiatowym w Puławach w związku z art. 9 ustawy z dnia 05 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1255) i utworzono od stycznia 2016 r. Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej mieszczący się przy ul. Głęboznica 23a, 24-150 Nałęczów, czynny od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 12.00.

Z porad punktu w 2019 r z terenu naszej Gminy skorzystało 165 osób, którym udzielono 165 porad prawnych. Inicjatywa ta jest kontynuowana w 2020 roku.

#### **6. Projekt pt. „Mobilne specjalistyczne wsparcie rodziny” w ramach konkursu nr RPLU.11.02.00-IŻ.00-06-002/17, Oś priorytetowa 11 Włączanie Społeczne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał dofinansowanie w ramach konkursu nr RPLU.11.02.00-IŻ.00-06-002/17, Oś priorytetowa 11 Włączanie Społeczne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, Priorytet Inwestycyjny 9iv Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym

opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym, Działanie 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne.

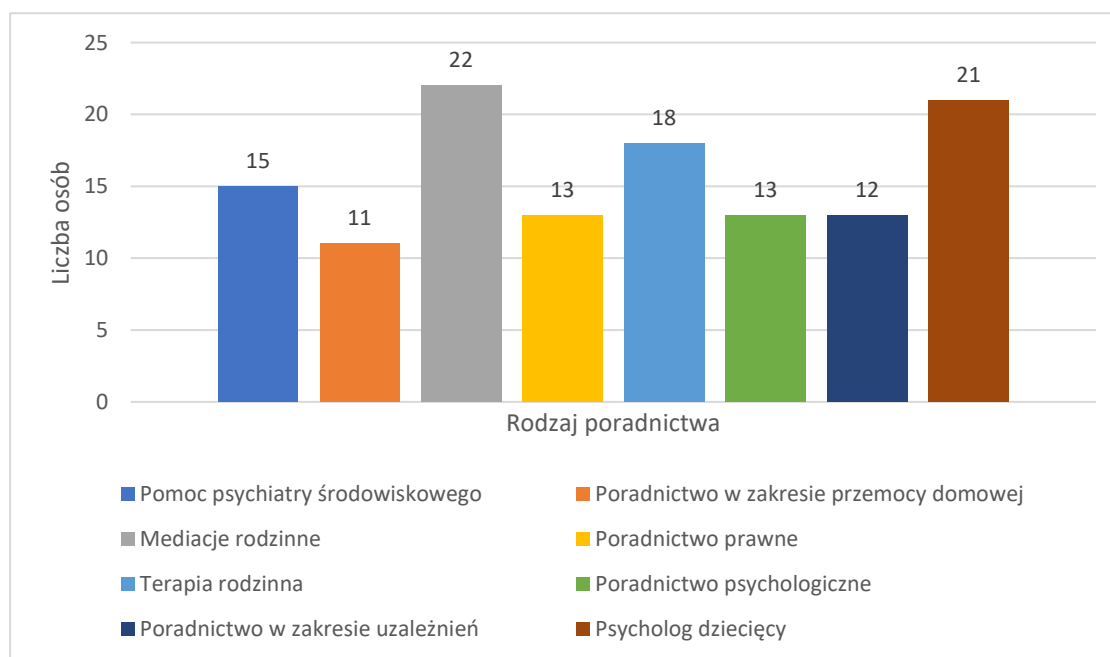
Projekt realizowany jest od 1 stycznia 2019 roku w partnerstwie z Ośrodkami Pomocy Społecznej w Gościeradowie, Annopolu i Urzędowie. Liderem Projektu jest Fundacja Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich w Lublinie. Planowany termin zakończenia realizacji projektu jest na 31 grudzień 2020 r.

W ramach projektu odbywa się poradnictwo specjalistyczne z zakresu mediacji rodzinnych, poradnictwa psychologicznego, poradnictwa prawnego, poradnictwa psychologicznego dziecięcego, poradnictwa psychiatry środowiskowego, terapii rodzinnej, poradnictwa w zakresie uzależnień, poradnictwa w zakresie przemocy domowej.

W 2019 roku świadczone 965 godzin poradnictwa specjalistycznego, w tym:

- 63 godziny pomocy psychiatry środowiskowego
- 100 godzin poradnictwa w zakresie przemocy domowej
- 136 godzin mediacji rodzinnych
- 65 godzin poradnictwa prawnego
- 210 godzin terapii rodzinnej
- 63 godziny poradnictwa psychologicznego
- 120 godzin poradnictwa w zakresie uzależnień
- 208 godzin poradnictwa psychologa dziecięcego.

Liczba osób korzystająca w 2019 r. ze wsparcia z podziałem na rodzaj uzyskanego poradnictwa:



Ponadto w ramach projektu prowadzona jest specjalistyczna praca socjalna oparta o IPD – indywidualny plan działania oraz kontrakt socjalny, mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu i odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie.

W ramach projektu w 2020r. zrealizowane zostaną również warsztaty skierowane do rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej mające na celu profilaktykę i wspieranie w pełnieniu funkcji wychowawczych, kształtowanie i doskonalenie umiejętności. Warsztaty obejmować będą trening kompetencji rodzicielskich, budowanie relacji opartych na więzi i szacunku, problemy wzrastania, trening kompetencji życiowych.

W dniu 14.12.2019 r. na antenie radia Lublin pojawił się reportaż Czesławy Borowik pt. „Zrozumieć intencje”. „Zrozumieć intencje” to reportaż z udziałem mieszkańców gminy Nałęczów, którzy skorzystali ze wsparcia w ramach realizowanego przez tut. Ośrodek projektu „Mobilne specjalistyczne wsparcie rodziny”. Reportaż można znaleźć pod linkiem: <https://radio.lublin.pl/2019/12/14-12-2019-kalejdoskop-regionalny-reportaz-czeslawy-borowik-zrozumiec-intencje/>.

## **7. Projekt pt. „Nałęczowska Akademia Seniora” w ramach konkursu nr RPLU.11.02.00-06-0056/18, Oś priorytetowa 11 Włączanie Społeczne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020**

Tut. Ośrodek w 2018 r. otrzymał decyzję o dofinansowaniu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 w zakresie Osi Priorytetowych 9-12 RPO WL 2014-2020 projektu pt. „Nałęczowska Akademia Seniora”. Celem projektu jest wzrost wysokiej jakości usług społecznych dla osób starszych wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez świadczenie usług w ramach Klubu Seniora w Nałęczowie w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2021 r.

Dzięki uzyskanym środkom finansowym z Unii Europejskiej w wysokości 972 248,70 zł, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie od dnia 1 stycznia 2019 r. wykonał prace nad tworzeniem Klubu Seniora. W ramach otrzymanego wsparcia siedziba Klubu została dostosowana do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych i w całości wyposażona.

Lokal składa się z 4 pomieszczeń:

- pokoju przeznaczonego do indywidualnych porad specjalistów tj. prawnika, psychologa, dietetyka itp. Jest to miejsce, gdzie seniorzy w warunkach zapewniających intymność rozmowy o różnych problemach mogą porozmawiać ze specjalistami i innymi seniorami, skorzystać z poradnictwa, a także odpocząć. Jest to również miejsce Biura Klubu Seniora, gdzie uczestnicy przechowują niezbędne dokumenty,



przygotowują projekty zaproszeń, plakaty, planów imprez itp. Pomieszczenie zostało umeblowane i wyposażone w komputer oraz kolorowe urządzenie wielofunkcyjne.

- pokoju przeznaczonego na organizację pogadań i spotkań okolicznościowych dla mniejszych grup, około 20 osobowych. W pomieszczeniu tym został zorganizowany kącik internetowy z dwoma stanowiskami komputerowymi z dostępem do Internetu, kącik poetycki z biblioteczką. Seniorzy mogą również spędzać czas wolny grając w gry planszowe czy słuchając muzyki przy ciastku i filiżance ulubionej herbaty.
- pokoju przeznaczonego na organizację spotkań okolicznościowych w większych grupach oraz warsztatów i zajęć dla seniorów m.in. relaksacyjnych, muzycznych, tanecznych itp.
- kuchni, która służy do codziennego funkcjonowania Klubu. Pomieszczenie zostało wyposażone w meble, sprzęt AGD oraz akcesoria kuchenne.

Ponadto, w Klubie seniorzy mają do dyspozycji szatnię i łazienkę dostosowaną potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.

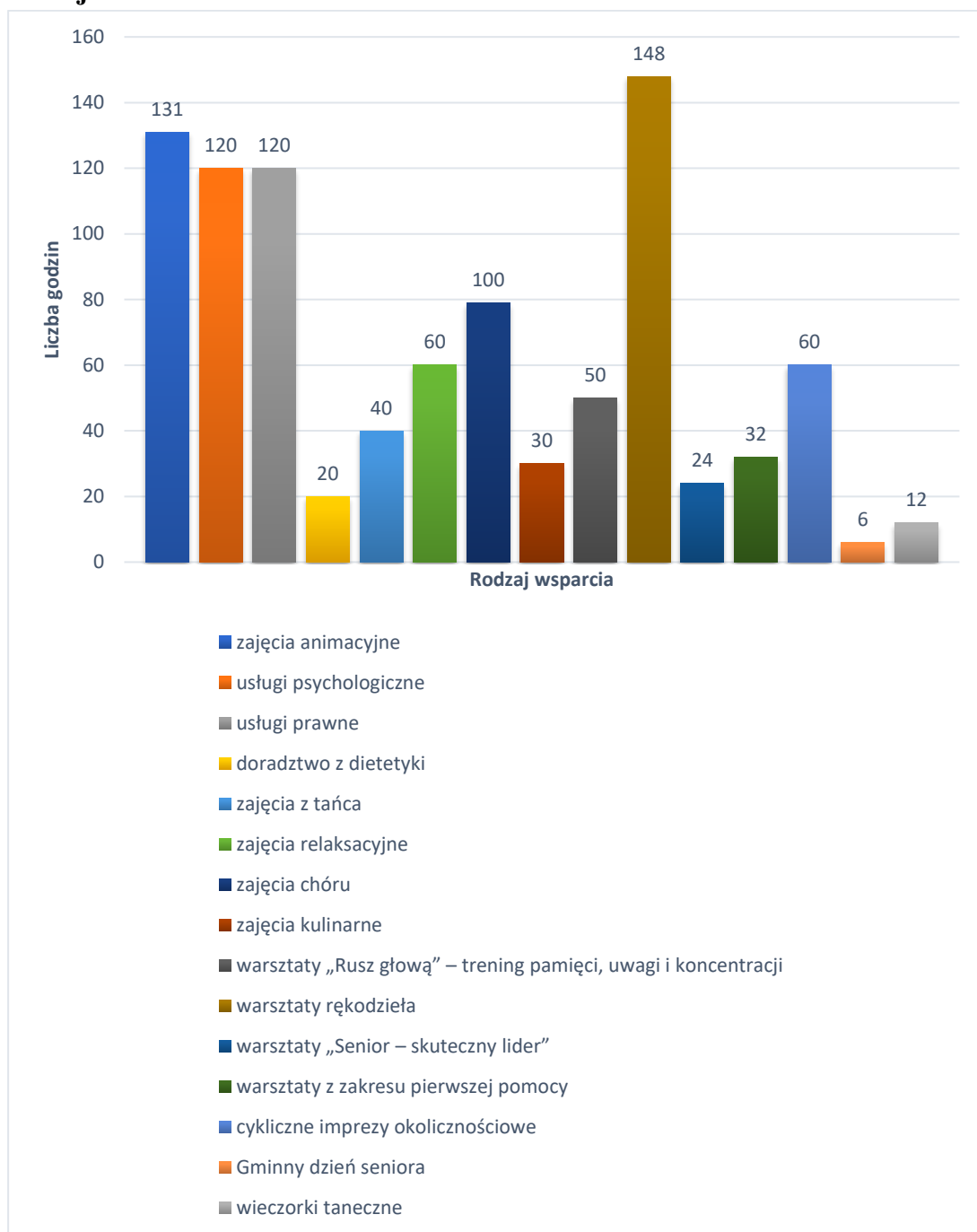
Klub Seniora utworzony w ramach projektu aktywizuje, integruje, zmienia wizerunek człowieka starszego w społeczeństwie, rozbudza zainteresowania i potrzeby kulturalne, edukuje oraz upowszechnia zdrowy styl życia. Klub Seniora przeznaczony jest dla osób starszych z terenu Gminy Nałęczów po 60 roku życia.

Do Klubu Seniora zostało zakwalifikowanych 53 uczestników, 49 kobiet i 4 mężczyzn.

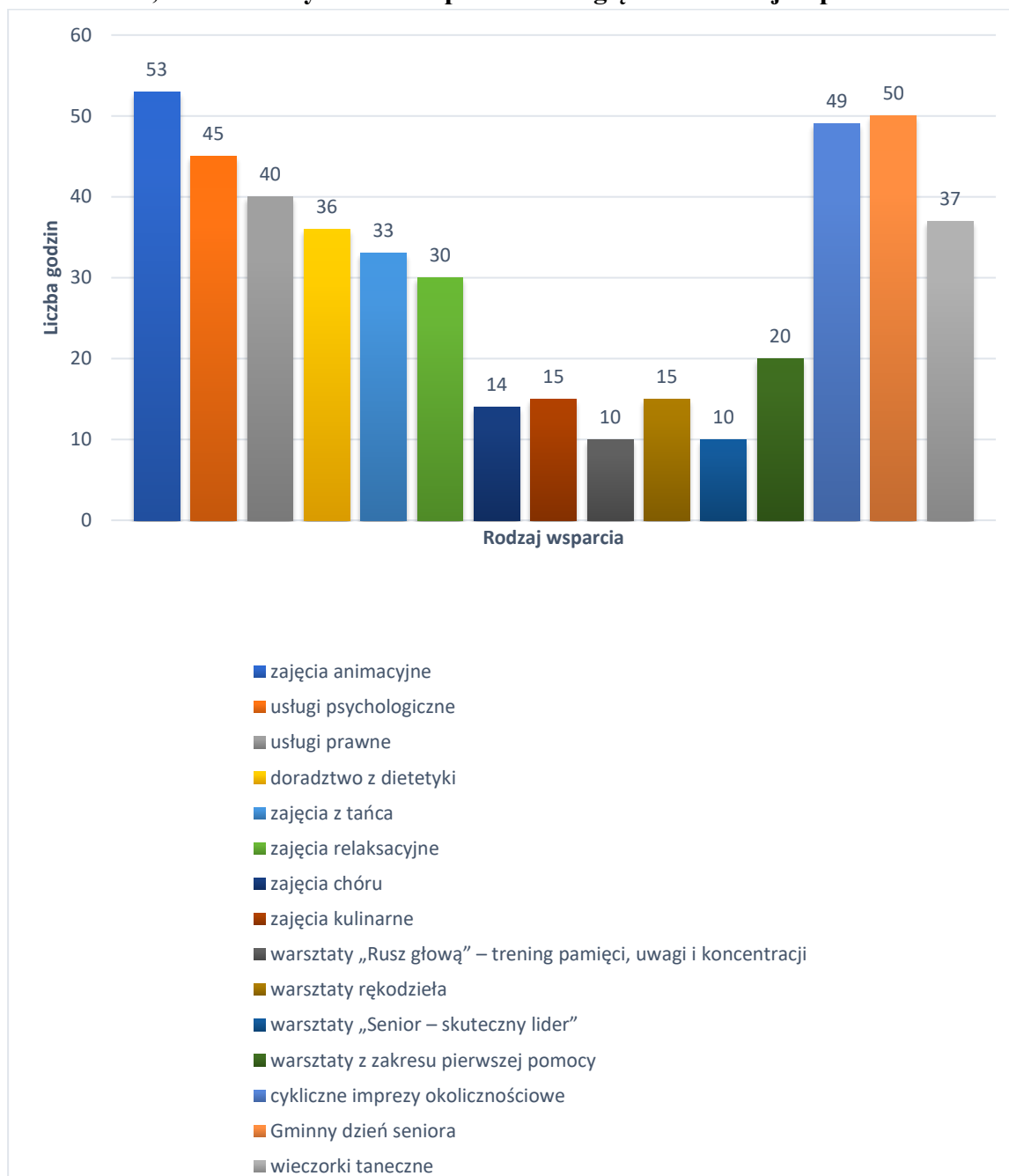
W ramach Klubu Seniora w 2019 roku zorganizowane były następujące działania:

1. Zajęcia animacyjne
2. Usługi psychologiczne
3. Usługi prawne
4. Doradztwo z dietetyki
5. Zajęcia z tańca
6. Zajęcia relaksacyjne
7. Zajęcia chóru
8. Zajęcia kulinarne
9. Warsztaty „Rusz głową” – trening pamięci, uwagi i koncentracji
10. Warsztaty rękodzieła
11. Warsztaty „Senior – skuteczny lider”
12. Warsztaty z zakresu pierwszej pomocy
13. Cykliczne imprezy okolicznościowe
14. Dzień seniora
15. 2 wieczorki taneczne
16. 2 wyjazdy edukacyjno – integracyjne oraz wyjazd do teatru.

## Liczba godzin zrealizowanego w 2019 r. wsparcia w Klubie Seniora z podziałem na jego rodzaj



## Liczba osób, która skorzystała ze wsparcia ze względu na rodzaj wsparcia



W roku sprawozdawczym zorganizowano 10 cyklicznych imprez okolicznościowych dla uczestników Projektu i otoczenia. W każdej imprezie wzięło udział minimum 30 osób. Dla wszystkich uczestników każdorazowo został przygotowany poczęstunek w postaci ciepłego posiłku. Cykliczne imprezy okolicznościowe obejmowały taką tematykę jak:

- ✓ „Światowy dzień życzliwości”
- ✓ „Dzień tolerancji”
- ✓ „Andrzejki”
- ✓ „Barbórka”

- ✓ „Mikołajki”
- ✓ „Spotkanie integracyjne cz. I – podsumowanie roku”
- ✓ „Spotkanie integracyjne cz. II – plany na przyszłość”
- ✓ „Święta dawniej a dziś”
- ✓ „Wigilia”
- ✓ „Spotkanie noworoczne”

W ramach projektu zorganizowano 2 wyjazdy edukacyjno – integracyjne, każdy dla 30 uczestników: do Strachociny-Sanoka-Krasiczyna-Leżajska w dniach 19-20.12.2019 r. oraz do Wielczki-Krakowa-Łagiewnik w dniach 28-29.12.2019 r. W dniu 22.12.2019r. zorganizowano również wyjazd do Teatru im. Juliusza Osterwy na sztukę „Prawda”.

### **8. Projekty pt. „Most do aktywnej przyszłości” oraz „Pomost do zatrudnienia” - Oś priorytetowa 11 Włączanie Społeczne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020**

Od września 2019r. tut. Ośrodek realizuje dwa projekty finansowane z Unii Europejskiej - „Most do aktywnej przyszłości” i „Pomost do zatrudnienia”. Liderem projektu jest Fundacja Synergium w Lublinie a partnerami Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie oraz Polska Fundacja Wspomagania Rozwoju Gospodarczego OIC Poland w Lublinie.

Projekty zakładają przeszkolenie łącznie 80 osób z terenu naszej gminy. Po szkoleniach osoby będą odbywały staże zawodowe. Projekty zakładają wiele innych działań aktywizacyjnych i wspierających m.in. wsparcie psychologiczne, doradcy zawodowego, indywidualną ścieżkę reintegracji, szkolenia zawodowe oraz płatne staże.

Projekty będą realizowane do grudnia 2022 roku.

### **9. Projekt pn. „System Obsługi Wsparcia finansowanego ze środków PFRON”**

W dniu 18 grudnia 2018 r. tut. Ośrodek przystąpił do realizowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Warszawie projektu pn. „System Obsługi Wsparcia finansowanego ze środków PFRON”. Projekt ma na celu usprawnienie procesu aplikowania o środki PFRON za pomocą ogólnopolskiego systemu informatycznego SOW. Beneficjentami projektu są osoby niepełnosprawne, które wraz z wdrożeniem Systemu SOW, mają możliwość złożenia wniosku o dofinansowanie, a nawet podpisanie umowy w postaci elektronicznej bez dodatkowych wizyt w Urzędzie. Z uwagi na fakt, iż wśród osób niepełnosprawnych są także osoby wykluczone cyfrowo, nieposiadające dostępu do komputera lub Internetu pracownicy tut. Ośrodka dzięki urządzeniom otrzymanym w ramach projektu są w stanie informować swoich podopiecznych o możliwości składania wniosków, a także udzielać pomocy w wypełnieniu dokumentów drogą elektroniczną.

## **10. Organizacja kolonii letnich**

Wspólnie z Lubelskim Kuratorium Oświaty w Lublinie i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach tutaj. Ośrodek współorganizował wypoczynek letni dla 4 dzieci z najuboższych rodzin z terenu naszej gminy, które wyjechały na kolonię w terminie od 20.07.2019-31.07.2019 r. do Muszyny. Realizatorem wyjazdu był Biuro Turystyczne LIDER TOUR.

W trakcie trwania odpoczynku kolonijnego był realizowany program integracyjny, kulturalny i sportowy. Dzieci miały również możliwość uczestniczenia w wycieczkach pieszych i autokarowych, jak również w licznych konkursach i rozgrywkach sportowych.

## **11. Darowizny na rzecz klientów Ośrodka**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie pośredniczy w przekazywaniu osobom potrzebującym używanych mebli, artykułów gospodarstwa domowego oraz innych elementów wyposażenia mieszkania. Osoby chętne zgłaszają do Ośrodka używane, ale jeszcze dobre i sprawne rzeczy, które chcą przekazać dla osób potrzebujących takiej pomocy, a Ośrodek pośredniczy w przekazywaniu i transporcie tych rzeczy osobom potrzebującym. W maju 2019 r. Zakład Lecznicy Uzdrawisko Nałęczów przekazało nieodpłatnie kołdry, poduszki oraz meble, które zostały rozdysponowane wśród osób potrzebujących.

W miesiącu listopadzie 2019 r. Ośrodek otrzymał od firmy Materne – Polska Sp. z o.o. nieodpłatnie 124 słoiki dżemów, które zostały przekazane świetlicy środowiskowej „Dziecięca Alternatywa”.

W miesiącu grudniu 2019 r. Ośrodek w ramach współpracy lokalnej ponownie otrzymał od Caritas Oddział Nałęczów paczki żywnościowe, które zostały przekazane 10 rodzinom oraz 5 osobom samotnym, potrzebującym z terenu Gminy. Paczki zostały przekazane w okresie przedświątecznym.

## **12. Akcja „Pomóż Dzieciom Przetrwać Zimę”**

W 2015 roku tutaj. Ośrodek po raz pierwszy indywidualnie w ramach zgłoszonego sztabu akcji uczestniczył w zbiórce darów i kontynuował tę inicjatywę przez lata kolejne.

Ogółem w ramach zgłoszonego sztabu akcji nr 15/2019 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie w 2019 r. zebrał 82,97 kg produktów. W ramach Akcji zebrano m.in. artykuły szkolne, środki czystości i higieny osobistej, słodycze, żywność długoterminową. W zbiórce uczestniczyły: Liceum Sztuk Plastycznych w Nałęczowie, Nałęczowskie Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji w Nałęczowie, Staż Miejska w Nałęczowie, Urząd Miejski w Nałęczowie oraz Szkoła Podstawowa w Drzewcach.

Ponadto Nałęczowski Ośrodek Kultury w Nałęczowie przekazał na rzecz osób potrzebujących z terenu naszej gminy 1243,89 kg produktów zebranych podczas licytacji.

Po zakończonej akcji wszystkie dary rzeczowe zostały przeliczone i przewiezione do siedziby Świetlicy Środowiskowej „Dziecięca Alternatywa” w Nałęczowie, prowadzonej przez tut. Ośrodek celem przekazania dzieciom potrzebującym, głównie z rodzin wielodzietnych, niepełnych, będących w trudnej sytuacji finansowej. Dary przekazano 41 rodzinom oraz 8 osobom samotnym. Żywność odbierana była w miesiącu grudniu 2019 r., w związku z czym była znaczącą pomocą dla rodzin najuboższych w ciężkim okresie przedświątecznym.

Z darów tegorocznej akcji zostały również utworzone indywidualne paczki mikołajkowe dla 17 dzieci uczestniczących w zajęciach świetlicy środowiskowej „Dziecięca Alternatywa”.

### **13. Działalność informacyjna**

W 2019 r. w miesiącu marcu i maju tut. Ośrodek prowadził wysyłkę do radnych, sołtysów Gminy Nałęczów. Pisma zawierały informacje na temat prowadzonych form pomocy dla osób i rodzin wymagających wsparcia, oraz realizowanych projektów: „Nałęczowska Akademia Seniora”, „Mobilne specjalistyczne wsparcie rodziny” oraz „System Obsługi Wsparcia finansowanego ze środków PFRON”.

W czerwcu 2019 r. została rozesłana informacja dotycząca zagrożeń związanych z okresem letnim i występującymi upałami, która między innymi zawierała ulotkę „Jak przygotować się na upał”. Dodatkowo poinformowano o działalności świetlicy środowiskowej „Dziecięca Alternatywa” w Nałęczowie, która dostosowała zajęcia do okresu wakacyjnego.

Ośrodek w 2019 r. współpracował z różnymi instytucjami w zakresie upowszechniania w środowisku lokalnym informacji przez nich przekazanych. Między innymi w marcu 2019 r. udostępniano informację dotyczącą oferty domów pomocy społecznej, Domu dla osób doświadczających przemocy oraz realizowanych projektach.

W dniu 28.12.2019 r. Radio Lublin w ramach współpracy z tut. Ośrodkiem zamieściło informację o oferowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie formach wsparcia.

### **14. Dyplomy, wyróżnienia, podziękowania**

W dniu 21 listopada 2019 r. w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim odbyły się Wojewódzkie Obchody Pracownika Socjalnego na który to Dyplom uznania Wojewody Lubelskiego za kreatywne podejście do rozwiązywania problemów społeczności lokalnej oraz realizację innowacyjnych projektów na polu szeroko rozumianej pomocy społecznej otrzymały Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nałęczowie – Pani Maria Pawelec, oraz pracownicy Pani Joanna Dębczak i Pani Halina Kopińska.

To nie jedyne wyróżnienia jakie otrzymał Ośrodek oraz jego pracownicy. W 2017 roku tut. Ośrodek został wyróżniony przez Wojewodę Lubelskiego w kategorii zespołowej. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej został wyróżniony za całokształt działań realizowanych na polu

szeroko rozumianej pomocy społecznej, podejmowanie innowacyjnych przedsięwzięć, wspierających podstawową działalność statutową Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nałęczowie oraz za wypełnianie misji niesienia pomocy tym, którzy potrzebują solidarnej postawy wobec życiowych problemów, a także za wykorzystanie aktywnych instrumentów polityki społecznej w pracy z beneficjentami oraz środowiskiem lokalnym.

Dnia 20 listopada 2018 r. w Sali Błękitnej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego odbyły się wojewódzkie obchody Dnia Pracownika Socjalnego. Podczas uroczystości została wyróżniona Pani Bożena Jędrzejewska – wieloletni pracownik tut. Ośrodka. Dyplom uznania został skierowany do Pani Bożeny Jędrzejewskiej za 30 letnią pracę i profesjonalizm w wypełnianiu obowiązków służbowych, a także kreatywną postawę w rozwiązywaniu problemów społecznych w gminie Nałęczów.

W 2018 r. Lubelski Urząd Wojewódzki przedstawił także Sejmowi i Senatowi Rzeczypospolitej Polski działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nałęczowie jako przykład dobrych praktyk z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ośrodek został wskazany jako inicjator różnorodnych działań na rzecz osób uwikłanych w przemoc. Jest to szczególne wyróżnienie dla naszego Ośrodka ponieważ świadczy to o tym, że nasze działania są wyróżniane i dostrzegane na szczeblu ogólnopolskim.

## **15. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nałęczowie**

W 2019 r. odbyło się 4 posiedzenia Zespołu opiniującego wnioski na sprzedaż alkoholu. Wydano 12 postanowień opiniujących pozytywnie, czyli pozytywnych opinii punktu sprzedaży napojów alkoholowych, w tym:

- 3 postanowienia dotyczące sprzedaży o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa do spożycia w miejscu sprzedaży,
- 2 postanowienia dotyczące sprzedaży o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 1 postanowienia dotyczące sprzedaży o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu, z wyjątkiem piwa do spożycia w miejscu sprzedaży,
- 3 postanowienie dotyczące sprzedaży o zawartości powyżej 4,5% - 18% alkoholu, z wyjątkiem piwa do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 1 postanowienia dotyczące sprzedaży o zawartości powyżej 18% alkoholu do spożycia w miejscu sprzedaży,
- 2 postanowienie dotyczące sprzedaży o zawartości powyżej 18% alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży.

W 2019 r. odbyło się 11 posiedzeń Zespołu orzekającego o potrzebie leczenia odwykowego. Do Zespołu wpłynęło 22 wnioski o przypadkach nadużywania alkoholu i potrzebie skierowania na leczenie odwykowe.

Zespół w 2019 r. prowadził 30 spraw wobec osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu.

W 2019 r. łącznie wysłano 98 wezwań, z tego 52 wezwania do osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu, 38 wezwań do wnioskodawców oraz 8 do osób będących świadkami nadużywania alkoholu.

Zespół orzekający o potrzebie leczenia odwykowego skierował 20 osób na badanie przez biegłego psychologa i psychiatrę do Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia od Alkoholu w Puławach w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu

Do Sądu Rejonowego w Puławach III Wydział Rodzinny i Nieletnich skierowanych zostało 19 wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego oraz nałożenie nadzoru kuratora sądowego. W 2019 roku wydanych przez Sąd zostało 16 postanowień w powyższym zakresie.

Ponadto odbyło się 5 posiedzeń całego składu komisji w sprawie opiniowania wniosków o dofinansowanie ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy za 2019 r.

## **16. Zespół Interdyscyplinarny w Nałęczowie**

Ustawa z dnia 10 czerwca 2010 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (tekst jednolity Dz. U. z 2015, poz. 1390) wprowadza wśród wielu. Zgodnie z ustawą zespół interdyscyplinarny stanowi element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jest metodą pracy w tym obszarze, opartą na systemowej współpracy lokalnych instytucji, podmiotów i służb oraz na wielopłaszczyznowym podejściu do problemu przemocy.

Tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania określa Rada Gminy w drodze uchwały. Podjęcie uchwały było pierwszym krokiem w procedurze tworzenia zespołu interdyscyplinarnego. Podstawą do powołania i funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego było również zawarcie porozumień między Burmistrzem miasta a podmiotami wchodzącymi w skład zespołu interdyscyplinarnego.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- 1) Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- 2) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 3) Policji;
- 4) Oświaty;
- 5) Ochrony zdrowia;
- 6) Organizacji pozarządowych;
- 7) Sądu Rejonowego w Puławach
- 8) Straży Miejskiej w Nałęczowie

Posiedzenia całego Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. W 2019 roku odbyło się 5 posiedzeń całego zespołu.



Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zadaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest zapewnienie Zespołowi Interdyscyplinarnemu: obsługi organizacyjno-technicznej, lokalu, materiałów biurowych, dostępu do urządzeń biurowych, miejsca, w którym będzie można przechowywać dokumentację Zespołu w sposób bezpieczny, tj. zapewniający ochronę danych osobowych.

Zadania zespołu interdyscyplinarnego określone są w ustawie i należą do nich:

1. realizacja działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
2. integrowanie i koordynowanie działań podmiotów wchodzących w skład zespołu, w szczególności:
  - a. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
  - b. podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
  - c. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
  - d. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
  - e. inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zespół interdyscyplinarny tworzy grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Prace w ramach grup roboczych są prowadzone w zależności od potrzeb zgłaszanych przez zespół interdyscyplinarny lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” przez przedstawiciela jednego z podmiotów wymienionych w art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2015 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tj. przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego powinno nastąpić niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury. Kopię wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” pozostawia się u wszczynającego procedurę. Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego otrzymania, przekazuje go członkom zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej.

	Instytucja wszczynająca procedurę	Liczba procedur „Niebieskie Karty”
1.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie	12
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nałęczowie	1
3.	Policja	26
4.	Oświata	0
5.	Ochrona zdrowia	0
6.	Zespół Interdyscyplinarny w Markuszowie	1
	RAZEM	40

W 2019 r. w 48 rodzinach była prowadzona procedura Niebieskie Karty, natomiast w roku sprawozdawczych do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 40 Niebieskich Kart. W ramach procedury „Niebieskie Karty” objętych było 48 rodzin. W 2019 r. zakończonych zostało 40 procedur w 33 rodzinach. W 2020 r. w ramach procedury prowadzony jest nadal monitoring w 14 rodzinach, w których podejmowane są działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie (stan na 12.02.2020 r.)

Na posiedzeniu członkowie grupy roboczej w obecności zaproszonej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, dokonują analizy sytuacji rodziny i wypełniają formularz „Niebieska Karta – C”. W 2019 roku na posiedzeniach grup roboczych członkowie wypełnili 32 formularze NK – C.

Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, na spotkanie grupy roboczej. Spotkania z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, nie są organizowane w tym samym miejscu i czasie. Niestawiennictwo osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie wstrzymuje prac grupy roboczej. Członkowie grupy roboczej wypełniają formularz „Niebieska Karta – D” w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

W 2019 roku na posiedzeniach grup roboczych członkowie wypełnił 22 formularze NK - D.

W ramach procedury pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej podejmuje m.in. następujące działania:

1. diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
2. monitoruje sytuację rodziny, poprzez wizyty i stały kontakt z rodziną;
3. udziela kompleksowych informacji o:
  - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
  - b) formach pomocy dzieciom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
  - c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
4. organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
5. zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
6. może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach procedury członkowie grupy roboczej:

1. udzielają pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
2. podejmują działania w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w celu zaprzestania stosowania tego rodzaju zachowań;
3. zapraszają osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej;
4. opracowują indywidualny plan pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i jej rodziny, który zawiera propozycje działań pomocowych;
5. rozstrzygają o braku zasadności podejmowania działań.

W 2019 r. utworzonych zostało 23 grupy robocze, natomiast posiedzeń grup roboczych odbyło się 162.

Jeżeli osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, nadużywa alkoholu, członkowie grupy roboczej kierują tę osobę do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nałęczowie w ramach czynności zawodowych w związku z prowadzoną procedurą „Niebieskie Karty” niejednokrotnie kierowali pisma do Prokuratury, Policji oraz do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nałęczowie dotyczące sytuacji osób w ramach prowadzonych procedur.

W 2019 roku pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną związaną z problemem przemocy w 48 rodzinach. W ramach monitorowania sytuacji w związku z prowadzeniem procedur „Niebieskie Karty” w miejscu zamieszkania rodzin miało miejsce 188 wizyt pracowników socjalnych, w tym 4 razy w asyście funkcjonariusza Policji.

Działania związane z procedurą „Niebieska Karta” stanowią element działań realizowanych w oparciu o uchwałę Rady Miejskiej w Nałęczowie w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Nałęczów. W ramach akcji informacyjnej dotyczącej przeciwdziałania przemocy w rodzinie i działań podejmowanych celem zapobiegania temu zjawisku oraz szerzenia wiedzy na temat problemu przemocy w rodzinie członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Nałęczowie oraz członkowie grup roboczych przekazują w miejscach pracy informacyjne na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz informacje, gdzie osoby potrzebujące mogą szukać pomocy. Podejmowane działania mają na celu uwrażliwienie szerszej grupy odbiorców oraz zwrócenie szczególnej uwagi na osoby doświadczające przemocy oraz zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w tym zakresie.

## **Rozdział V**

### **Bilans potrzeb w zakresie pomocy społecznej**

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Ośrodek, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej i finansowej mieszkańców gminy korzystających z pomocy oraz dane przekazywane przez inne podmioty działające w systemie pomocy społecznej.

W celu rozwijania funkcjonującego systemu pomocy społecznej opartego na ścisłej współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami publicznymi, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uważa za potrzebne w szczególności:

1. Stałe podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej, poprzez podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej.
2. Konieczność zabezpieczenia środków na zadania realizowane przez tut. Ośrodek oraz funkcjonowanie Ośrodka.
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nałęczowie od 26.11.2018r. zmienił swoją siedzibę i obecnie mieści się w budynku po dawnym gimnazjum. Budynek wymaga dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych i przepisów przeciwpożarowych. Na kondygnacji na której znajduje się Ośrodek konieczna będzie sukcesywna wymiana grzejników na nowe. Poprzednie zakupione były ok 19 lat temu. Niezbędne jest również podjęcie działań mających na celu zaadaptowanie działki, w szczególności z tyłu ( posprzątanie, utwardzenie terenu na miejsca parkingowe, wyłożenie kostki przy schodach. Z czasem konieczne będzie również wykonanie prac remontowych związanych z osuszeniem i odwodnieniem budynku aby pozbyć się wilgoci w części piwnicznej.
4. Konieczne jest również wygospodarowanie środków finansowych na poprawę warunków wynagrodzeń kadry tut. Ośrodka. Uważamy, że poziom wynagrodzenia kadry Ośrodka jest niewspółmierny do realizowanych zadań i ponoszonej za nie odpowiedzialności. Realizowane przez Ośrodek zadania są trudne, wymagające specjalistycznej wiedzy i kwalifikacji, ciągłego dokształcania się, a klienci często roszczeniowi i agresywni, co powoduje, że praca w pomocy społecznej jest pracą niebezpieczną i obciążającą. Należy wskazać również, że obserwuje się spadek zainteresowania pracą w pomocy społecznej spowodowany niskim poziomem wynagrodzeń oraz trudną i specyficzną pracą.
5. Konieczność stałego podnoszenia poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez dalsze podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry Ośrodka.
6. Kontynuacja działań na rzecz seniorów. Ośrodek otrzymał środki finansowe na utworzenie Klubu Seniora. Niezbędna jest kontynuacja tej inicjatywy.
7. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w dalszym ciągu zamierza wspierać się aktywnym udziałem sektora organizacji pozarządowych w realizacji różnorodnych działań mających na celu wsparcie mieszkańców gminy oraz rozwiązywanie lokalnych

problemów. W tym zakresie planuje się dalszy rozwój form współpracy i budowanie relacji partnerskich, zarówno z organizacjami, z którymi współpracowano w latach poprzednich, jak i nawiązanie współpracy z innymi organizacjami, podmiotami i partnerami społecznymi.

8. Konieczność dalszego rozwoju bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego. Poradnictwo specjalistyczne w szczególności: prawne, psychologiczne i rodzinne powinno być świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.
9. Prowadzenie dalszych działań związanych ze wspieraniem rodziny i systemem pieczy zastępczej na terenie gminy i kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny.
10. Ośrodek w 2020 r. ponownie będzie brał udział w konkursie ogłaszanym przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, którego celem jest pozyskanie środków na dofinansowanie zatrudnienia asystenta rodziny.
11. Rozwijanie pracy socjalnej z poszczególnymi grupami osób wymagającymi wsparcia oraz podejmowanie nowych działań mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji.
12. Kontynuacja funkcjonowania i poszerzenie programu Świetlicy Środowiskowej „Dziecięca Alternatywa”.
13. Kontynuacja realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie gminy Nałęczów, a w szczególności: - kontynuacja pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
14. Kontynuacja realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, którego celem jest zapobieganie powstawaniu problemów alkoholowych i innych uzależnień oraz podnoszenie świadomości lokalnej społeczności w zakresie szkodliwości używania środków psychoaktywnych,
15. Planuje się rozszerzenie oferty dla seniorów w celu aktywizacji tych osób i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, poprzez realizację projektu pt. „Nałęczowska Akademia Seniora”.
16. Realizacja projektu pt. „Mobilne specjalistyczne wsparcie rodziny”, skierowanego do osób i rodzin potrzebujących z terenu Gminy, w ramach którego odbywa się specjalistyczne poradnictwo oraz warsztaty skierowane do rodzin korzystających z pomocy Ośrodka, ale bez dysfunkcji opiekuńczo – wychowawczych w celu profilaktyki i wspierania w pełnieniu funkcji wychowawczych.
17. Konieczność jest w dalszym ciągu pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację różnorodnych działań mających na celu wsparcie osób i rodzin oraz rozwój nowych form wsparcia.